

1668.

1. Bechmann, Joh. Volk: De jure trahendi.
2. Bechmann, Joh. Volk: De appellacionibus.
3. Bechmann, Joh. Volk: De privilegiis pauperum.
4. Bechmann, Joh. Volk: De jure ludendi.
5. Bechmann, Joh. Volk: De usura fructuum.
6. et Bechmann, Joh. Volk: De poenitentia.
7. Bechmann, Joh. Volk: De aegritudine ejusque
juribus ac privilegiis. 2 Exempl.
8. et Bechmann, Joh. Volk: De оурсеогодѣ Тѣх
Игоудатѣх. 2 Exempl.
9. Bechmann, Joh. Volk: De donationibus.
10. Beierus, Adrianus: De manibus.
11. Beierus, Adrianus: De mutuo.
12. Falcker, Joh. Christophorus: De favore juris.
13. Falcker, Joh. Christophorus: De carceribus.

1668

14. Falckner, Joh. Christophorus: In I. C. Vallejo
methodicus ac integer in loci dictae foeminarum
intercessionis status.
- 15^a Falckner, Joh. Christophorus: De jure retractus
legitimus.
16. Falckner, Johannes Christophorus: De jure sacro.
17. Falckner, Johannes Christophorus: De beneficiis
competentiae.
18. Falckner, Johannes Christophorus: De foeneratione
per I. C. Maced. coactione
19. Falckner, Johannes Christophorus: De sponsalibus.
20. Falckner, Johannes Christophorus: De impensis

387

EXERCITIUM ACADEMICUM
De
BENEFICIO
COMPETENTIÆ, *1668, 17*

Quod
JEHOVA ADSISTENTE,

Consensu & Auctoritate
Magnifici Jctorum Ordinis in Illustri ad Sa-
lam Academia,

SUB PRÆSIDIO

VIRI

Nobilissimi, Amplissimi, Consultissimi atq. Excellentissimi,

DN. JOHANNIS CHRISTO-

PHORI Falcners / Jcti & Antecessoris

famigeratissimi, Consilarii Saxonici Gravissimi, Curiaē

Provincialis, Scabinatus & Facultatis Juridicæ Asses-
foris meritissimi,

Domini Patroni ac Præceptoris sui omni ob-
servantiâ prosequendi,

In Auditorio Jctorum

ad diem Junii horis consuetis

Eruditorum Censuræ publicæ subjiciet

JOHANNES von Santen /

Clivo - Velaliensis,

AUTOR.

JENÆ, Literis WERTHERIANIS, ANNO c1o Idc LXVIII.

FABRICIIUS ACADEMIA

BIBLIOTHECA

COMPTONIANA

LIBRARY

OF THE

AMERICAN

ACADEMY

OF ARTS AND SCIENCES

PHILADELPHIA

PAID FOR BY

THE AMERICAN

ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES

PHILADELPHIA

PAID FOR BY

THE AMERICAN

ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES

PHILADELPHIA

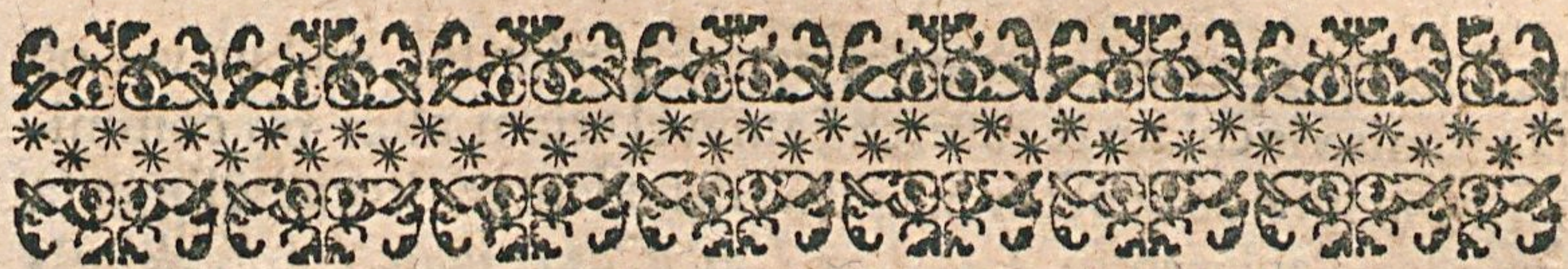
PAID FOR BY

THE AMERICAN

ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES

PHILADELPHIA

PROLOGUS.

Uanquàm publicæ judiciorum auctorita-
tis, itemque litigantium causa res judi-
dicata pro veritate habeatur, ita ut nul-
lo remedio appellationis & supplicatio-
nis attentari *l. 25. §. 1. ff. de condict. Indebit.*
nec sententiâ latâ *l. 1. C. quand provoc.*
non est nec. vel rescripto Principis retra-
ctari possit. *l. fin. C. sentent. rescind. non*
poss. l. 16. C. de transact. quippe partes litigantes Judicis decisio-
ni causam committentes id, quod Judex sententiâ decreverit,
adimplere sibi invicem tacitè promississe, sicquè quasi contraxis-
se censentur. *l. 3. §. 11. de pecul. l. 29. de novat.* Magn. Dn. Struv.
Synt. J. C. Ex. 44. §. 14. ita ut non amplius causæ controversæ
justitia attendatur, sed solum id, quod ita sit judicatum. *l. 56. de*
re jud. l. 5. §. 2. de jurejur. l. 207. de R. J. Nihilominus tamen
quid humanitati atque charitati convenit subinde in executio-
ne rei judicatæ amplectendum est, siquidem cognationem quan-
dam natura inter homines constituit *l. 3. ff. de iust. & jur.* ita ut
alter alterius auxilio egeat, test. Senec. *l. 1. de ira cap. 7. Homo*
enim in adiutorium mutuum est generatus. Et beneficio affici homi-
nem hominis interest. Matth. 5. v. 44. l. 7. ff. de serv. export. Imò
omnibus hominibus insita obligatio dicitur, ut inopi proximo
in egestate succurramus, eiquè beneficium non denegemus.
Hinc quamvis aliàs regulariter Executio in bona debitorum,
fiat in solidum, ita ut ad ultimum quadrantem, & usquè ad pe-
ram & saccum, ut Dd. loquuntur, excutiantur, nec quicquam re-
tineant, unde se sustentare possint. *l. 1. C. qui bon. ced. poss.* Nihil-
ominus pietatis ratio suadet, ut ipsis vestes atquè indusium, quo
se tegant relinquuntur, quin etiam ex singulari æquitate jura be-

neficio competentiae bearunt certas personas; quibus vel ob
 sanguinis vinculum & reverentiam, vel etiam aliàs ob commi-
 serationem hoc debetur, ne planè denudentur, iisque alimenta
 necessaria auferantur. *l. 16. l. 17. l. 21. ff. de re judic. l. 6 ff. de in-
 jus voc. Schneidevv. ad S. sed & si quis 38. Inst. de act. Anton. He-
 ring. de fidejussor. p. 4. c. 27. n. 80.* Ne enim Creditores nimis ri-
 gidi sint in exigendis debitis, cum se moderatos, benignos &
 humanos, non verò acerbos exactores præbere debeant *l. 33. pr.
 ff. de usur.* sicquè providendum sit creditoribus, ut ne debitores
 nimium graventur *Nov. 4. c. 3. prin. in fin.* Ideo Leges Civiles
 ejusmodi beneficia & præsidia introduxerunt, quibus subvenire
 damnum passis, nec afflictis addere afflictionem *arg. l. 6. ff. de
 jur. dot. c. ex parte 5. X. de Cleric. egrot.* sed pressos sublevare, &
 amoliri ea, quibus durius torquerentur, voluerunt. Inter quæ
 hoc beneficium competentiae maximè eminere videtur, ità ut
omnium præsidiorum præstantissimum dicatur à B. Dn. Carpzov.
in asyl. Debit. c. 4. posit. 75. n. 310. Quod & usus modernus apertè
 comprobat. Quapropter præsentì Disputatione illud propo-
 nere, atque pro Exercitio Academico ad specimen qualium qua-
 lium meorum Profectuum edendum tractare volui. FAXIT DEUS,
 FELICITER!

CLASSIS I.

Quid sit Beneficium Competen-
 tiae & quibus personis ob ne-
 cessitudinem & conjunctio-
 nem tribuatur, con-
 tinetur.

§. I.

ANtequam ad Definitionem accedamus, prius evolvenda
 erunt præliminaria quædam. Circa vocabulum enim be-
 neficii præmonendum quod illud diversimodè sumatur, tum in
 ju-

jure Civili, ubi denotat privilegium seu jus singulare, quod certæ alicui personæ, vel propter ætatem vel propter sexum, vel propter aliam conditionem tributum est. Ut Beneficium restitutionis in integrum, quod minoribus 25. annis conceditur. *l. 1. pr. & §. 1. ff. de minor. 25. ann.* Item Beneficium S^Cti Vellejani, quo mulieribus, quibus ex intercessione lis movetur, succurritur *l. 1. pr. ff. ad S^Ctm. Vellejan.* Beneficium Epistolæ D. Adriani, quod fidejussoribus datur. *l. 26. & l. seq. ff. de fidejuss.* Et beneficium nostrum competentia, ne quis ultra id, quod facere potest, conveniatur. *l. 16. & seq. ff. de re jud.* tum quoque in usibus Feudorum, ubi Feudum beneficium dicitur. *2.F. 23.* plures hujus vocabuli significationes Lexicographi exhibent, ad quos B. Lectorem remittimus.

§. 2.

Competere, à quo vocabulum competentia originem traxit, est verbum J^Ctis frequens & familiare, inde competere libertates dicuntur, quæ ex testamento aliave causa contingunt *l. Papinianus 8. in fin. ff. de inoffic. test.* Et competere actio dicitur, quæ lege datur & alicui competit, sive ex jure in re, sive ex jure ad rem descendat. Sic competere certi conditionem dicimus. *l. certi. conditio. 9. ff. si cert. petat.* Inde quoque dicitur competens Judex, cujus de re controversa Jurisdictio est, jurisve dicendi potestas. *l. pen. ff. de jurisd.* Eodem sensu dicitur etiam competens forum in *Rubric. de foro competenti.*

§. 3.

Hisce præcognitis pergimus ad definitionem. Est autem Beneficium competentia (vulgò privilegium deductionis, exigendi victus & exceptio in quantum debitor facere potest dictum. Schneidew. *ad §. 38. Inst. de act.* Vinn. *ad §. 37. Inst. eod.* B. Dn. Carpzov. *p. 1. C. 32. def. 17. n. 1.*) nihil aliud quam jus personale, ob certas causas personæ alicui competens, ne ultra id, quod facere potest, conveniatur. Zanger. *tr. de Except. p. 2. C. 25. n. 7.* Schnob. *Disp. ad Pand. 21. §. 10.* Jul. Pac. *in Isag. ad ff. de except. n. 7.* Nobilissimus Dn. Weierstras, Professor in Academia Duisburgensi ad Rbenum famigeratissimus, Præceptor quondam meus humillimâ observantiâ prosequendus, in notis ad *Inst. Tit. de ex-*

cept. Ita ut condemnatus, licet plus debeat, possit retinere ea, quæ ipsi ad sese honestè exhibendum & egestatem evitandam, sunt necessaria. *l. 19. §. 1. & l. 30. ff. de re judicat. l. 137. ff. de R. I.* Facere posse autem hic dicitur, non simpliciter habens in bonis quod det, sed ratione civili, qui honestè & salva dignitate potest debitum præstare de suo, deducto videlicet eo, quod ad victum quotidianum & alimenta requiritur. *l. 19. in fin. l. 30. de re judic. l. 6. de cess. bon. l. 173. de Reg. J. Hillig. ad Donell. lib. 27. c. 9. lit. EE. & Vinn. ad §. 40. Inst. de Act. n. 1.*

§. 4.

Tribuitur hoc beneficium Competentiæ vel (1.) ob personam rei, cum qua agitur, vel (2.) ob causam, de qua agitur, Test. Vinn. §. 37. *Inst. de Act.* Hill. ad Donell. *lib. 27. C. 9. lit. B.* Personarum intuitu itidem vel ob necessitudinem & conjunctionem, vel ob reverentiam reo debitam, vel ob meritum in rem publicam, vel etiam ob solam commiserationem defertur. Hillig. & Vinn. *cit. loc.* Causas has ordine perlustrabimus.

§. 5.

Ob necessitudinem & conjunctionem competit (1.) Parentibus *l. 16. de re judic.* utriusquè sexus, tam primi quam ulterioris gradus in infinitum, uti docet Gl. *in l. 17. ff. de re jud. per tex. in l. 4. §. 2. de in jus voc.* ex qualibet causa à liberis tam in potestate adhuc existentibus, quam emancipatis conventis, adeò ut matri ex causa tutelæ debenti non denegetur, licet omni beneficio renunciaverit. Hillig. ad Donell. *d. c. 9. lit. d.* Harpr. *ad §. sed si quis 39. Inst. de Act. n. 1. & 2.* Magn. Dn. Strauch. *Dissert. ad jus Justinian. 28. apb. 11.* & quidem partim propterea, quia reverentia parentibus est exhibenda. *l. 6. de in jus voc. l. 9. de Obseq. par. & patron. prest.* partim etiam quia alimenta parentibus egentibus à liberis suppeditanda sunt. *l. 5. §. 13. de agn. & al. lib.* Esset ergo indecens, ut quos honore prosequi tenentur liberi, eos egere sinant, & victu necessario spolient. Perez. *in Cod. de exec. rei jud. n. 27.* Add. Hunn. *in Encyclop. Jur. p. 2. tit. 29. c. 2. n. 10. & 31.* ubi cum Surdo aliisque Dd. hoc privilegium etiam ad spirituales Parentes extendit.

§. 6.

§. 6.

(2.) Defertur beneficium Competentiæ ex causa necessitudinis liberis. *l. 30. ff. de re jud. l. 18. sol. matrim. B. Dn. Carpz. p. 1. Const. 32. def. 15. n. 2.* quia parentes jure etiam naturæ liberos alere tenentur. *l. 5. §. 13. de agn. & alend. lib.* Et hoc extendimus etiam ad emancipatos, cum Dn. Nicol. *in Process. Jud. p. 3. c. 5. n. 5.* Liberis annumerantur gener & nurus, arg. *l. 3. C. de natur. lib.* Ubi filius & gener æquiparantur, æquiparatorum autem eadem est conditio. Hillig ad Donell. *lib. 27. c. 9. lit. G. in fin.* Obtinet verò non solum hoc in liberis legitimè natis, sed etiam legitimatis per subsequens matrimonium. His enim competunt omnia jura, quæ alias verè legitimis tribuuntur, nec ullum inter hos ac eos, qui ab initio ex justis nuptiis procreati, discrimen intercedit. *§. ult. l. de nupt. l. 10. C. de natur. lib. N. 89. c. 8.* B. Dn. Carpz. *p. 2. C. 6. D. 12.* Dn. Hahn *ad Wesenb. Tit. de his qui sui vel alien. n. 2.* Magn. Dn. Richter. *de success. ab intest. sect. 1. m. 3. n. 12.* Magn. Dn. Struv. *Synt. Jur. Feud. c. 9. aph. 3. n. 4.* eadem est ratio in legitimatis per rescriptum Principis; cum & his parentes alimenta præstare debeant, etsi in aliis à liberis legitimis differant. Vid. Magn. Dn. Struv. *Ex. 3. §. 55.*

§. 7.

Ob necessitudinem & conjunctionem (3.) competit Fratribus & Sororibus, arg. *l. 17. ff. de re jud.* Nam si sociis ob imaginem fraternitatis competit hoc præsidium, multò magis veris fratribus, ne minus possit natura, quàm accidens, veritas quàm fictio. Coras. *ad §. 38. l. de act. n. 1.* Et Ulpian. non rectè statueret, quod hoc beneficium Socio esset tribuendum, propter jus fraternitatis, quod societas continet, nisi notum habuisset, quod quoque tribuatur fratri, positâ itaque causâ ponitur effectus. Etsi Dissent. oppon. Quod nullibi fratrum fiat mentio, & præterea jus singulare non sit extendendum. *l. 14. de LL.* Respondetur enim, quod prioris asserti contradictio satis ex jam dictis pateat, ad posterius verò ex ipsa alleg. leg. responsio fluit, quod tali casu verum sit, si contra rationem juris jus singulare sit receptum, nostro verò casu militat eadem ratio, Ergo quoque idem jus obtinere debet, & ita jus singulare propter identitatem

tem rationis extensionem non respuit. *arg. l. 20. in fin. de re jud.*
Quapropter etiam Julianus *in l. 12. de LL.* dicit: Non possunt
omnes articuli sigillatim aut Legibus aut SCtis comprehendit;
Sed cum in aliqua causâ sententia eorum manifesta est, is, qui
Jurisdictioni præest, ad similia procedere debet: cujus responsi
Ulpianus *in l. seq.* hanc addit rationem: Nam ut ait Pedius,
quotiens lege aliqua unum vel alterum introductum est, bona
ocasio est, cætera, quæ tendunt ad eandem utilitatem, vel in-
terpretatione vel certè jurisdictione suppleri. Ulterius nostra
sententia stabilitur exinde, quod frater etiam sororem fratrem-
ve, si non habeant, unde vivant, alere ex pietate debeat. *l. 4. ff.*
ubi pup. educ. deb. Magnif. Dn. Struv. *Ex. 30. tb. 78.* & quod non
videatur extra dolum esse, qui fratrem, quem nudatum alere,
tenetur *l. 1. §. 1. de ration. distr. facultatibus exuit. l. 8. pr. de dol.*
mal. except. Unde & hoc non solum in fratribus utrinque con-
junctis, verum etiam in unilateralibus obtinere videtur. *arg. l.*
12. §. 3. de administr. tutel. Harprecht. *ad §. si quis. 38. Inst. de act.*
n. 8. Hillig ad Donell. *lib. 27. c. 9. lit. C.* Dn. Nicol. *in Process.*
jud. p. 3. c. 5. n. 7.

§. 8.

(4.) Ob Conjunctionem datur Beneficium nostrum Ma-
rito, sive ab uxore ratione dotis reddendæ, sive etiam ratione
cujuscunque contractus cum eâ initi conveniatur. *l. 17. l. 20. l. 21.*
l. 24. §. 1 ff. de re jud. §. 37. Inst. de action. l. 14. §. 1. l. 53. solut. matrim.
l. un. §. 7. C. de rei ux. action. Gail. *lib. 2. observ. 38.* Mynsing.
Cent. 1. Observ. 29. Magn. Dn. Struv. *Ex. 30. tb. 54.* Uxor enim
marito debet reverentiam, quæ impedit arctari maritum, ut ne
quidem debitum vitæ subsidium habeat. *l. 29. C. de Jur. Dot. l. 73.*
§. 1 ff. eod. Perinde autem est, an actione in personam, an in rem, ad
res dotales restituendas agat uxor, quamvis posteriori casu hoc
beneficium concedere nolint Zasius *ad L. 12. ff. sol. matrim n. 10.*
Brunn. *de cess. bon.* Præterea nihil refert facultatem re-
stituendæ dotis maritus habeat, sive non. *l. 17. ff. de re j. d.*
l. 12. solut. matrim. Hill. *d. l. 27. c. 9. lit. f.* Dn. Nicol. *all p.*
3. c. 5. n. 8. Magn. Dn. Strauch. *Diff. 28. aph. 11.* Dissentiunt qui-
dem Schneidevv. *ad §. 37. J. de action. n. 7.* & alii, moti hoc po-
tis-

Exec. p. 2. c. 3. n. 117. Bachov. ad Wes. tit. de dot. praeg. n. 1. Magn. D. Struv. Ex. 30. th. 54.

§. 10.

Non tantum verò marito adversus uxorem, sed etiam (5.) *Uxori* adversus maritum hic honos habetur, ut non ultra facultates damnetur. *l. 20. ff. de re jud. vid. Vinn. ad §. 37. Inst. de action. Magn. Dn. Strauch. Dissert. 28. apb. 11.* Statutum enim in uno correlatorum, censetur quoque statutum in alio. *l. fin. C. de indict. vid.* Et si enim marito ob reverentiam illi debitam tribui dicatur *l. 14. sol. matr. l. un. §. cum autem. 7. C. de rei uxor. act.* non tamen ea ratio sola est, sed & alia, nempe societas vitæ. *l. 17. §. 1. sol. matr.* quod non tantum procedit, si ob dotis promissionem, sed etiam, si ob aliam causam à marito conveniatur. Magn. Dn. Struv. *Ex. 44. th. 18.* Magn. Dn. Strauch. *cit. loc.* Comprobatur hoc expressè per alleg. *l. 20. ff. de re jud.* ubi hæc habentur verba: *non tantum dotis nomine maritus in quantum facere possit condemnatur, sed ex aliis quoque contractibus. Quod & in personâ mulieris equâ lance servari, equitatis suggerit ratio.*

§. 11.

Et quamvis Cujac. 24. *Observ. 38.* pro Triboniani adjunctione verba extrema *d. l. 20.* habeat, contendens rationem, juris, quæ in marito hoc induxit, ut ex aliâ, quam dotis causâ, in solidum non teneatur, cessare in uxore, quippe controversum fuerit, utrum mulier ex promissione dotis conventa idem haberet beneficium, quod maritus, à quo data dos repetitur, hoc etsi affirmetur *d. l. 17. §. 1.* cum sociâ sit omnis vitæ, ad causam tamen, quæ ex illâ societate descendit, nempe promissæ dotis, rationem eam solummodo pertinere; Ex aliis verò causis, quæ non ex ea societate dependent, non condemnari supra facultates uxorem, nunquam proditum esse, nisi *in d. l. 20.* loco suspectissimo, ut ipse opinatur, cum etiam à Libris Basilicis verba illa absint. Sed rectè respondet Hillig. ad Donell. *sep. cit. lib. 27. c. 9. lit. g.* Quid enim inconvenientius, quàm ex societate omnis vitæ ad causam solum dotis inferre, imò quid pugnantius? Nonne arctissima, quæ inter Virum & uxorem inter-

intercedit conjunctio, ratio sat sufficiens satque generalis. Ac
etsi diremto matrimonio agatur, si stante eo contractum sit,
quid inhumanius, quam consortem antea bonorum & thala-
mi acerbâ exactione ad mendicitatem redigere. Deinde ra-
tionem ab autoritate Græcarum Constitutionum desumptam
non curamus. Licet enim illæ ex Jure Romano sint desumptæ,
& propterea ad illustranda loca nonnulla non sine fructu adhi-
beantur, frustra tamen pro testimonio adducuntur, cum puræ
& putæ in manus nostras non pervenerint, sed incuriâ & inju-
riâ temporum deperditæ sint. Dn. Wissenbach. *ad Dig. p. 2. D.*
21. tb. 39. Magn. Dn. Struv. *Ex. 2. tb. 37.*

§. 12.

(6.) Datur etiam ex eadem causa conjunctionis compe-
tentia Beneficium Socero uxoris, seu patri mariti à nuru conven-
to, sive ob dotem restituendam, sive alio ex contractu constan-
te matrimonio initium sumente. *l. 21. ff. de re judic. l. 15. §. fin.*
l. 53. sol. matrim. Zanger. *de Except. p. 2. c. 15. num. 30.* B.
Ludvv. *ad §. 37. Inst. de act. num. 1.* Siquidem idem honor so-
cero, qui patri debetur. Hillig. *l. 27. c. 9. lit. H.* quod etiam
procedit, licet filiusfam. maritus postea fuerit emancipatus.
Nam etsi patriæ potestatis effectus per emancipationem solvan-
tur. *l. 4. de his qui sui vel alien. jur.* tamen paternitas, quæ est Ju-
ris naturalis, ac propterea immutabilis. *§. pen. J. de J. N. G. & C.*
ob quam filius ejusque uxor parentibus ad reverentiam præ-
standam obligantur. *l. 2. de obseq. par. prest.* nullo modo tolli
potest. Add. Magn. Dn. Struv. *Ex. 3. tb. 36.*

§. 13.

Quod de Socero uxoris dictum est, id etiam (7.) ad Soce-
rum Mariti seu patrem uxoris extenditur, nam sicut marito tri-
buitur exceptio competentia. *Gail. 2. obs. 38.* Myns. *1. obser. 29.*
ita non minus ex æquitate applicatur isthoc privilegium etiam
ad Socerum, ut, si ex promissione dotis constante matrimonio
conveniatur, damnandus sit in id solum, quod facere potest.
l. 17. sol. matrim. dos quemad. l. pen. de l. Dot. ex hac ratione,
quam tradit Paulus in *l. 16. sol. matr.* quod parentis locum obtineat,
adeoque ei honor idem habendus sit; Verum ipse Paulus in

B 2

l. 21.

l. 21. ff. de re jud. sibi contrarius esse videtur, dum ait, æquum quidem esse ut etiam Socero mariti competat hoc beneficium, sed aliã nos uti ratione, ita ut in solidum ad exsolutionem dotis promissæ teneatur, & addit quod Neratius idem statuerit. Anton. Fab. 2. *Conject. 14.* interpolato textu *d. l. 21.* ita legit, *sed alio jure utimur*, cujus lectionis sensus est; æquum quidem esse socerum ex promissione dotis soluto matrimonio non in solidum, condemnari, sed alio & alio jure nos uti, i. e. cum nunc in solidum condemnari, nunc non condemnari, regulariter non, condemnari, ex causa tamen & persona condemnari, si vel dolo dotem promiserit, vel si talis persona sit, quæ vix aliquo honore digna videatur, secundum distinctionem *l. pen. ff. de jure dot.*

§. 14.

Sed longè meliorem nobis tradit conciliationem Pomponius in *l. 22. de re jud.* distinguendo, an durante, an verò soluto matrimonio socer mariti conveniatur. De priori casu tractat *d. l. 16.* de posteriori verò *l. 21.* quæ cum *d. l. 22.* est conjungenda, ubi Pomponius verba Pauli: *an si cum socero ex promissione dotis agatur, in id quod facere potest damnandus sit? quod id æquum esse videtur, sed alio jure utimur, ut & Neratius scribit;* ita explicat ex mente Pauli: *sed hoc ita accipiendum est, si à socero dos ex promissione petatur soluto matrimonio. Verum si manente matrimonio dos ab eo petatur, succurrendum utiquè est, ut ne majoris summa condemnetur, quàm quantum facere potest.* Patet igitur inde differentia inter utriusquè generis soceros, nempe quod privilegium hoc competentia socero uxoris simpliciter, socero verò mariti, qui est pater uxoris, sub allata distinctione, regulariter, scil. tantum constante matrimonio, & interdum etiam diremto matrimonio ex justa quadam causa tribuatur. *l. pen. ff. de l. dot.* vid. Magn. Dn. Struv. *Ex. 30. §. 54.*

§. 15.

Quod verò socer mariti non simpliciter eò gaudeat i. e. sive constante sive soluto matrimonio, ratio hæc videtur quibusdam, quod diremto matrimonio soluta sit affinitas conjugalis, tanquã causa hujus beneficii; sublata autem causâ tollatur effectus,

Etus, ita ut focer mariti amplius parentis vicem non sustineat.
*arg. l. pen. in verb. manente affinitate. de jur. dot. sed contrarium
suadet §. 6. l. de nupt. Ubi dicitur, quod mortuâ uxore maritus
affinitatis veneratione à quarundam nuptiis abstinere debeat.
Itaque verba illa, manente affinitate, in d. l. pen. nihil aliud deno-
tent, quam quod soluto matrimonio jus competentia sibi lo-
cum non vindicet, adæquatam autem rationem, cur marito do-
tem soluto matrimonio exigente hoc præsidium focero non
competat, hanc esse putamus, quod dolus præsumtus beneficium
illud excludat. *arg. l. 9. §. 1. de transact. l. 35. de pact. nam si focer
solutionem hæctenus cum dispendio mariti, qui sustinuit onera
matrimonii, distulit & obligationem suam non implevit, exinde
dolus ejus arguitur. l. 8. l. 9. §. l. 44. mand. l. 41. ad Leg. Falcid.
nisi ex circumstantiis causæ & personæ præsumptivè dolum eli-
dat, quamdiu verò durat matrimonium dolus propter non tra-
ditam possessionem non præsumitur. *arg. l. 5. sol. matr. sed ma-
nifestis indiciis probari debet. l. 6. C. de dol. l. 9. de eo, quod met.
caus. Quo probato, etiam stante adhuc matrimonio, in solidum
focerum condemnari posse, certissimi juris est. *arg. l. 22. §. 1. de
re jud. Zanger. de Except. p. 2. c. 15. n. 37. cum seq.****

§. 16.

Vidimus hæctenus, quomodo ob conjunctionem natura-
lem detur nostrum beneficium, notandum hac vice est, quod ob
conjunctionem & fraternitatem quasi voluntariam competat
*Sociis ex causa societatis conventis. l. 16. ff. de re judic. l. 63. prin. ff.
pro socio. non solum quando actione pro socio, sed etiam alia
actione, occasione tamen societatis ex contractu durante socie-
tate inito, conveniuntur. Schneidevv. ad §. sed etsi quis. 38. J. de
act. n. 3. Societas enim est species quædam fraternitatis, quæ non
admittit ita rigorosè cum socio agi, eumquè ultra posse urgeri.
d. l. 63. pr. ff. pro soc. Imò vir amicabilis ad societatem, magis a-
micus erit quam frater. Proverb. 18. Hinc bellè Marq. Freher. 1.
Parerg. 5. inquit, societatem ideo esse speciem fraternitatis, quia
quod fratribus dat successio paterna & bonor. collatio, id sociis
voluntas & contractus, dum spontè sua communicantes, se sibi
in vicem in fratrum locum adsciscunt. Societas voluntaria frater-*

B 3

nitas

nitas, fraternitas verò necessaria societas est, tantisper durans
quamdiu concordia.

§. 17.

Obtinet autem hoc nostrum beneficium non solum in so-
cietate universali, sed & particulari. *d. l. 63. pro. soc.* Gravissimè
quidem refragari videtur *l. 16. ff. de re judic.* in his verb. *socium*
autem omnium bonorum accipiendum est. Ubi solum mentio omni-
um bonorum societatis fit. Sed resp. cum Magn. Dn. Struv. *in*
Not. ad Ex. 22. tb. 37. fieri ibi mentionem societatis omnium,
bonorum, quod in ea latius pateat hoc beneficium, non exclusâ
tamen societate unius rei, in quâ licet strictius concedatur, ta-
men ex allatâ ratione & textu obtineat. Hinc quod ei legi deest,
id ex alio loco ejusdem Ulpiani *d. l. 63.* supplendum, quæ LL. et si
titulis disjunctæ, sibi invicem tamen non repugnant, siquidem
omnia in Dig. scripta, pro una magna lege habenda sunt, uti tra-
dit Hillig. ad Donell. *lib. 27. C. 9. lit. 1. & K. in fin.* Plures dissen-
tiant, qui variè hos textus mutant, ac distinguunt vel inter jus di-
rectum & utile, vel etiam inter societatem particularem, quæ est
unius & plurium negotiationum. Verùm nec hæ distinctiones
rem componere videntur. Præterea mutationibus admissis,
quid tandem poterit esse certum in jure nostro, quapropter pru-
riginem hanc novatorum cane pejus & angue odisse debemus,
suadente Bachov. *ad §. 12. J. de inutil. stipul.* qui in nostram sen-
tentiam descendere atquè melius pugnantes leges has concilia-
re videtur *ad §. 38. J. de action.* dum ait, per id, quod in *d. l. 16.* so-
cio universorum bonorum detur hoc beneficium, non esse ex-
clusum illum casum, quò cum socio particulari pro socio agitur,
sed quò ex aliis causis socius convenitur, quia tum demum so-
cius uti possit hoc beneficio, si cum eo agatur occasione socie-
tatis. Coeterum Belgarum & Gallorum moribus non ratio fra-
ternitatis inter socios, sed solum rerum communio spectatur, id-
circo conventi in solidum condemnantur. Gothofr. *in l. 16. de*
re jud. Vinn. *ad §. 38. l. de act.* ibiquè alleg. Greeneyv. *de*
LL. abrog.

CLAS-

CLASSIS II.

Personas, quibus propter alium respectum hoc beneficium competit, exhibet.

§. 1.

HActenus consideravimus, quomodo ex causa necessitudinis vel conjunctionis detur Beneficiū Competentiæ, ratio ordinis suadet ut videamus, quomodo ex aliis causis tribuatur. Competit ergo ob solam reverentiam reo debitam Patrono, Patronæ, eorumquè liberis contra libertos. *l. 17. de re jud. l. 7. §. 1. de Obseq. parent. & patr. prest.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 44. th. 20. it. Ex. 37. th. 60.* ratio est jus patronatus, quod constituitur manumissione servi vel ancillæ, vigore cujus libertus non solum Domino reverentiam præstare, sed etiam ei sancta & honesta persona Patroni videri debet. *l. liberto. 9. de Obseq. par. & patron.* Magn. Dn. Struv. *cit. Ex. 37. th. 60.* Unde nec patronum sine venia, sub pœna 50. aureorum, in jus vocare. *§. pœnales. 12. l. de act. l. 4. junct. l. fin. ff. de in jus vocand.* Wesenbec. *in Par. ff. de in jus voc. n. 6.* ibiquè Dn. Hahn. Dn. Brunnem. *ad l. 1. C. de Obseq. Patron. prest.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 5. th. 5.* nec famosam actionem contra eum instituere potest. *l. sed si hac. 10. §. prator. 12. ff. de in jus vocand. l. 2. & l. 5. ff. de Obseq. par. & patr. prest.* Dn. Brunnem. *cit. loc.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 37. th. 60.* quin etiam patronum pauperem alere cogitur. *l. 5. §. 18. ff. de lib. agnosc. l. 1. §. 2. ff. de Offic. Praef. urb.* Wesenb. *ad ff. de Bon. libert. in fin.* Surd. *de Aliment. Tit. 1. q. 51. n. 21.* Coler. *de Aliment. lib. 1. c. 13. n. 88.* Dn. Brunnem. & Magn. Dn. Struv. *cit. loc.* add. Wissenb. *ad Dig. part. 2. Disp. 11. th. 17.* quoniam enim libertas est res inæstimabilis *l. 106. de R. I.* ideo propter beneficium libertatis non minus obsequium ipsi patrono, à quo vitam civilem manumissus habet, arg. *l. 32. de R. 7* quam naturali parenti competit.

§. 2.

Porro ob meritum in Rempublicam Militibus, qui sub ar-
mat

matâ militiâ stipendia merent, hoc nostrum beneficium tribuitur
l. 6. l. 18. de re judic. Vinn. ad §. 37. §. de act. ex quocunque
contractu actio adversus eos instituatur, sive in expeditionibus
aut castris contraxerint, aut alibi, sive tempore institutæ actio-
nis aut condemnationis sint in castris sive non, per d. l. 6. l. 18. ff.
de re jud. & ea, quæ tradunt. Zang. de except. p. 2. c. 15. n. 50. B. Dn.
Carpzov. p. 1. Const. 32. def. 15. Dn. Nicol. in Process. lud. p. 3.
c. 5. n. 14. Non solum autem in expeditione constitutis, sed & mili-
tibus præsidionariis, stationariis vel limitaneis, & qui sunt in mu-
nitionibus: Die in Besatzung auff Gränz Häusern/oder im Wino-
terquartiren liegen/ hoc beneficium indulgendum esse rectè con-
tendunt Zanger. & alii à Dn. Nicol. cit. loc. allegati, cum & ali-
as privilegia militaria habeant, ita ut etiam quoad jus Roma-
num privilegiatum testamentum condere possint. Magn. Dn.
Struv. Ex. 34. th. 4. quamvis usu forensi id non obtineat propter
Constit. Maximil. 1. de Anno. 1512. rubr. vom Testamenten §. und
sollen: Finckelthaus. Observ. 46. B. Dn. Carpz. p. 3. Const. 4.
def. 28. Magn. Dn. Richter. Dec. 30. n. 12. Imo quod hactenus di-
ctum, etiam ad milites hodierni temporis applicari debet. Ab-
surdum enim foret illis militaria privilegia in hoc casu denega-
re, cum tamen in aliis v. g. testamenti factione ea adhuc habe-
ant. Cujac. 2. Observ. 118. Magn. Dn. Richter. d. Dec. 38. n. 10.
Magn. Dn. Struv. Ex. 34. th. 4. Dn. Philipp. in usu Pract. ad Inst.
Lib. 2. Eclog. 49. num. 1.

§. 3.

Quæritur autem, an & militibus Togatæ militiæ hoc pri-
 vilegium competat? Negant Duaren. *ad l. 6. ff. de re judic. Schneid.*
ad §. 38. Inst. de Act. Hænon. Disp. 21. th. 4. Cyprian. Regner. ad
Instit. Disp. 23. th. 21. B. Ludvv. Ex. ad Inst. 16. th. 8. lit. D. propter
cit. l. 6. & l. 18. ff. de re jud. ubi expressè fit mentio militis arma-
tæ militiæ, quibus verbis] Ctus excludere videtur togatam. Qua-
litas enim adjecta dispositionem restringit, alias ineptè uni spe-
ciei tribueretur, quod omnibus commune est. Deinde pro hac
sententia facere videtur, quod diversa subsit ratio & causa. Mi-
lites enim armati sanguinem & vitam pro Rep. profundentes
plus in eam conferunt; Præterea armis occupati rei familiaris
 curam

cura[m] abjiciant necesse est; Contra verò milites togati, re[m] su-
am augere & bene gerere edocti, sanguinem & vitam pro Rep.
non profundunt. Hisce tamen non obstantibus, Dd. commu-
niter concludunt, milites legalis militiæ, Doctores sc. legitime
promotos non tantum Juris, sed etiam Theologiæ & Medicinæ,
nec non Magistros, Professores, Advocatos, de quibus Covarr.
adhuc dubitat, & Clericos Competentiæ beneficio gaudere. Nam
hi omnes non minus provident humano generi, quàm si præliis
atque vulneribus patriam parentesque tuerentur. *l. advocati. 14.
in princ. C. de advoc. divers. judic.* eorumque scientiã totus illu-
minatur mundus, & ad obediendum Deo ac Magistratui vita
subjectorum informatur. *Auth. bab. C. ne filius pro patr.* Et licet
quoad Doctores Theologiæ & Medicinæ quidam secus sentiant,
uti videre est apud Harprecht. *ad §. 38. Inst. de act. n. 13.* & Fin-
ckelthus. *Observ. 113. n. 15.* ex identitate tamen rationis nec istis
privilegium hoc competentis denegandum esse, rectius sentiunt
B. Dn. Carpz. *p. 1. Constit. 37. def. 28.* & Magn. Dn. Richter *p. 1.
Dec. 24. n. 3.* Pro Medicis enim valde militat *l. 7. C. de Profess. &
Med. vid. Dn. Brunnem. ad d. l. Pro Theologis verò textus in c. 3.
x. de solut. Dn. Philipp. in Usu Præf. ad Inst. lib. 4. Eclog. 60.* ubi
hanc assertionem præjudiciis confirmat, quæ etiam benignior
videtur. Add. Donell. *lib. 27. C. 9. lit. n. in fin.* ubi monet, quod
ab eruditis sit propugnanda, ne sui ordinis viros, in angustiã rei
familiaris sæpè fortunæ magis quàm suo vitio constitutos, ope
sua deserant, rigidæque duritiei sceleratorum denudandos ex-
ponant.

§. 4.
Cæterum, an & Nobilibus hoc beneficium tribuendum sit,
itidem non adeò expeditum est, siquidẽ hoc negat Coler. *de Pro-
cess. Exec. p. 2. c. 3. n. 114.* ubi contra illos executionem in solidum
fieri testatur. Add. Hill. *ad Don. lib. 27. c. 9. lit. n.* Finckelth. *Observ.
113. n. 17.* ubi Facultatem Juridicam Lipsiensem secundum Cole-
ri opinionem læpius pronunciaffe scribit, quo etiam inclinatur
Manz. *in Patrocin. Debit. Decad. 3. q. 1. n. 87.* Hinc Petrus Rebuff.
de abrogato per desuetudinem jure competentis *in Ordin.
Regn. Gall. in Proem. gloss. 5. n. 9.* scripsit; se nunquam vidisse

C

de

de consuetudine observari, quod pro debitoribus quantumvis privilegiatis, ne exigatur nisi quantum facere possunt, fuisset pronunciatum, sed executionem in solidum adversus illos factam, non aliter atque contra alias personas non privilegiatas, exceptis solis parentibus &c. Econtrario verò affirmativam tuentur *Limn. de Iur. Publ. l. 6. c. 4. n. 59. B. Dn. Carpz. p. 1. Const. 32. def. 15. item p. 2. Const. 22. def. 18. n. 4. Magn. Dn. Richter / p. 1. Decis. 24. num. 6. Magn. Dn. Struv. Ex. 44. th. 20. Dn. Philipp. in usu Pract. ad Inst. lib. 4. Eclog. 60. asserentes, Nobiles, maximè autem Comites, Barones & illustrioris Nobilitatis viros hoc privilegio frui. Quod Dn. Mæv. in *Discuss. levam. inop. debit. c. 5. §. 108.* restringit ad casum hunc, si intra metas vocationis suæ permanerint, bonæque fide contraxerint & absque fraude & dolo facultatibus suis lapsi fuerint. Atque hanc sententiam non solum Ordo Scabinorum Lipsiensium, teste *Carpzovio*, sed etiam *Inclyta Facultas Jenens. M. April. Anno 1642. ad requisitionem Illustris. Regiminis Altenburgens. confirmavit in verbis: Weiln sonsten die gerichtliche Hülffe wieder die von Adel weiters nicht zu vollstrecken/ als daferne ihrem Stande nach/ ein gewisses zu ihrem Unterhalt und Verrichtung der Herren Dienste/ aus denen Gütern deputirt und verordnet worden: So hat sich auch beklaget in diesem concursu solches beneficii, nach Verordnung der Länder Fürstl. hohen Obrigkeit/ nicht unbilllich zu gebrauchen. D. N. W.**

§. 5.

Enumeratis personis associant Dd. (1) Ecclesias, Monasteria, Hospitalia, quibus in executione tantum relinquendum, quantum ad cultum Dei ritè peragendum & sustentationem ministrorum Ecclesiæ, nec non ad alimentationem pauperum vel ægrotantium necessarium est. Dn. Mæv. in *Discuss. levam. inop. debit. c. 4. num. 34.* (2) Civitates, Universitates & Respublicas earumque Administratores, quibus, si nimis urgeant Creditores executionem in bona Civitatis, ob beneficium competentia tantum relinquere debet, ut inde status Reipublicæ conservari possit. Hinc residuum aliquod reservari debet in fisco pro reparandis inceniis, reficiendis pontibus, molendinis, aquagiis, de-

Decernendis stipendiis ministris publicis aliisque operibus publi-
cis Dn. Carpz. in *Asyl. debitor. c. 2. posit. 48. num. 257.* Et licet
hanc constantissimam & indubitatam Praxin omnium Tribuna-
lium esse dicat Max. in *discuss. levam. inop. debitor. c. 4. n. 37. &*
c. 5. n. 204. & seq. Non sine causa tamen dissentit Magn. Dn. Rich-
ter / p. 1. *decis. 24.* ubi asserit, quod beneficium hoc Reip. regula-
riter non competat; Prout etiam in *illustri Scabinatu Jenensi*
mensis Novembr. Anno 1640. ad questionem Senatus A. responsum fuit,
in verbis: Wenn gleich eurem Bericht nach notorium, daß euer
Stade nicht allein viel Jahr hero von Freunden und Feinden schwe-
re unerträgliche Geld exactiones, vielfältige Brandschaden und
Einquartierung / sondern auch unterschiedliche Durchzüge und
Plünderung ausgestanden / dadurch den Rath die jährlichen Ein-
künffren und Beschoß / wiederkaufflichen Zinsen und Zehenden fast
ganz und gar entzogen worden / nunmehr auch so weit kommen /
daß nicht so viel von Renten einzubringen / davon die Respub. be-
stellen / derselben Administratores und Ministri besoldet werden
können / so send ihr jedoch euch des beneficii Competentiae wieder
euere Gläubiger / bey so gestalten Sachen / zu gebrauchen / und die
Bezahlung so wol des Capitals / als auch des interesse bis zu bessern
Zeiten auffzuschieben nicht befügr.

§. 6.

Ob solam commiserationem respectu personarum com-
petit ei hoc nostrum beneficium, qui bonis cessit. §. *ult. Inst. de*
Act. l. 6. ff. de cess. bon. l. pen. in fin. C. eod. Dn. Brunnem. ad l. 1.
C. dist. 111. Cessio enim bonorum non liberat debitorem ab
actione, sed hoc tantum operatur, ne detrudi possit in carcerem.
Nov. 135. Hill. ad Don l. 27. c. 3. lit. q. Berl. p. 2. conc. 28. Dn. Brun. cit. loc.
Non vero datur ei qui cedit, nam dum cedit bonis, nihil ei relin-
quitur, sed, uti alias *Dd.* loquuntur, cessio fit ad peram & sacculum,
ita ut nihil præter vestes quotidianas retineat. *Hillig. ad Donell.*
l. 27. C. 9. lit. p. Magn. Dn. *Struv. Ex 44. 1b. 28.* Si autem post cessio-
nem bonorum ad pinguiorem fortunam pervenerit, quod tunc
in postea quis sit non sit condemnandus, nisi in quantum facere
potest, jura constituerunt. *d. tex.* idque ob commiserationem,
quoniam afflicto non debet addi afflictio, & inhumanum esset

C 2

spo-

spoliatum fortunis suis in solidum damnari. §. ult. I. de action.
Est itaque beneficium cessionis ultimum remedium, ad quod de-
bitores confugere solent, unde flebile dicitur adiutorium in
l. pen. C. qui bon. ced. poss. per quod debitor, uti jam dictum, car-
ceris poenam evitare potest. Vinn. ad §. ult. J. de action. non
tantum ne detrudatur in carcerem, sed etiam si fuerit jam
detrusus, ut iterum liberetur. Schneidvv. ad §. ult. J. de act.
num. 3.

§. 7.

Cedere possunt bonis omnes debitores, qui interpellati
de solvendo tantum in ære, eo quod bonis lapsi sunt, non habent,
quo ære alieno se liberent. l. 7. C. de cess. bonor. Quæritur autem, an
flebile hoc beneficium etiam filiis familias detur? Et videtur
quod non. Nam licet filiusfam. condemnari possit l. 5. pr. ff. quod
cum eo. l. 44. & seq. ff. de Pecul. ex ea tamen condemnatione actio-
ne iudicati convenitur pater. l. 3. §. ii. ff. de pecul. l. 35. ff. de Nox.
Act. Sed affirmat hoc Justinianus in l. 7. C. qui bon. ced. poss. quia
filiusfam. bona castrensia & quasi castrensia, vel alia habere pot-
est, quæ patri non acquiruntur, ubi nulla est ratio, cur in his non
ipse filiusfam. conveniatur & propterea beneficio hoc fruatur.
Dn. Brunnem. ad d. l. 7. C. qui bon. ced. poss. Omnes ergo omni-
no qui non prohibentur, sine distinctione sexus d. l. 7. hoc bene-
ficio Cessionis frui possunt, adeo ut ne quidem iis denegetur, qui
iurarunt se soluturos. Molin. de Just. & Jur. tr. 2. D. 572. n. 22.
Magn. Dn. Struv. Ex. 44. rb. 26. Licet enim iuramentum præci-
sè obliget, id tamen intelligendum, quatenus possibile est ei qui
iuravit promissum in specie implere, cum iuramentum non li-
get ad impossibilia. Dn. Hahn. ad Wesenb. Parat. ff. de cess. bon.
n. 3. vers. ab omni. Perez. tamen ad tit. C. qui bon. ced. poss.
n. 3. tutius esse putat, ut prius à iuramento absolutio impetre-
tur.

§. 8.

Porrò nec iis denegatur, qui renunciarunt huic flebili ad-
iutorio. Quamvis enim renunciatio illa jurata fuerit, tamen
locus est relaxationi. vid. Perez. in C. de cess. bon. n. 3. Magn. Dn.
Struv. Ex 44. §. 26. quoniam bonis moribus, misericordiæ, cha-
ri-

ritati & affectui humanitatis adversa est, cum eâ hoc agatur, ut
nulla ratione debitor carcerem evitet, unde tamen creditori
nulla utilitas. Dissent. vid. apud Hill. ad Donell. l. 27. c. 9 lit. Z.
Sed an illi etiam, qui inducias moratorias consecuti sunt, flebili
hoc cessionis auxilio uti possint, Doctores inter se non conve-
niunt. Affirmativam propugnant Perez ad Cod. tit. de cess. bo-
nor. Zoes in Comment. ff. cod. n. 25. qui propterea impetrationem
induciarum cessionemque introductam esse ajunt, ut creditori-
bus minori cum dispendio satisfaciatur debitor, quibus, si suum
non consequantur, imputandum, quod induciarum concessio-
nem sine exacta cautione de solvendo admiserint Contraria ta-
men sententia l. ult. C. b. t. inspicienti probabitur, ubi per
disjunctivas & alternativas particulas duo hæc beneficia legalia
sejunguntur, indequæ alterutrum saltem horum locum habere
posse ostenditur, non secus uti ex alternativis uno obtinente al-
terum expirare solet. §. 11. l. de hered. inst. l. 124. ff. de V. S. Dn.
Marquard. de jure Commerc. l. 1. c. 14. num. 66. Menoch. de præ-
sumt. lib. 3. præf. 90. n. 5. Semel itaque obtentis induciis mora-
toriis, ad flebile cessionis adjutorium postea quis non admitti-
tur, tum quia earum electione cessionis beneficio videtur re-
nunciatum, tum quia creditores duplici onere gravandi non
sunt. Dn. Brunneiman. ad l. fin. C. qui bon. ced. poss. Schneidvv. &
Mynsing. ad §. fin. l. de Act. Manz in Patrot. Deb. dec. 2. quest. 7.
n. 30. Hering. de fidejuss. c. 5. n. 156. Peck. de jure sistend. c. 5. n. 16.
Matth. de Afflict. decis. 378. n. 2.

§. 9.

Ulterius denegatur illis (1.) qui in fraudem creditorum
bona alienarunt aut dissiparunt. Dn. Hahn. ad Wesenb. de Cess.
bon. n. 3. Magn. Dn. Struv. Ex. 44. th. 26. Dolus enim suus ne-
mini debet patrocinari. l. 1. pr. ff. de dol. mal. & met. except. c. 15.
x. de rescript. (2.) qui spe ac animo cedendi contraxerunt, scien-
tes se non esse solvendo. arg. l. pen. ff. de Iur. Dot. Magn. Dn.
Struv. d. l. Magn. Dn. Strauch. Diss. 28. aph. 11. Dn. Mæv. ad Jus
Lubec. lib. 1. tit. 3. art. 1. num. 9. Quibus annumeramus illos, qui
spe cessionis securius negotiantur. arg. d. l. pen. ratio est, quod
spe beneficii vel privilegii peccans, privilegio non fruatur. l. 10.

C 3

C. de

C. de Fer. c. fin. x. de Immun. Eccles. (3.) qui foro cedunt, ac mul-
 torum pecuniis interceptis, contra fidem quam dederunt, solum
 vertentes aliò confugiunt. *Policey Ordn. de anno 1577. c. 23.*
Matth. Steph. ad N. 135. n. 7. & 16. Magn. Dn. Struv. cit. loc.
 Cessionis enim auxilium miserorum subsidium, non dolosorum
 præsidium esse debet. *Peck. de jur. sist. c. 5. n. 16. Strach. de De-*
coctor. p. 3. n. 9 Eodem modo (4.) indigni hoc beneficio ha-
 bentur illi, qui pecuniariam poenam, ad quam propter delictum
 vel quasi, veluti furtum, injuriam, &c: condemnantur, ob pau-
 pertatem solvere nequeunt. *Conf. Dn. Strauch. diff. 28. aph. 13.*
Schneidvv. ad §. fin. Inst. de act. n. 6. Brunn. d. cess. bon. quest. 17:
Covarr. 2. variar. resolut. c. 1. n. 8. Peck. de jur. sistend. cap. 5. n. 16.
Bachov. in Not. ad Treutl. vol. 2. Disp. 24. th. 4. l. k. Anton. Faber,
in Cod. lib. 7. tit. 31. def. 4. & 5. qui tamen singularem adducit
 casum, quo cessio bonorum adversus multam ex de icto irro-
 gatam permittitur. *d. l. def. 1.* Rationem Dd. reddunt hanc ex
 communi juris regula, quod is, qui non habet in ære, luat in cor-
 pore juxta *l. 7. §. 3. ff. de juri dict. l. ult. ff. de in jus voc. l. 9. ff. de*
incend. ruin. naufr. l. 1. §. fin. ff. de poen. l. 4. C. de serv. fugitiv. l. fin.
C. de sepulch. violat. Demum nec illi hujus beneficii participes
 sunt, qui ad factum obligantur *l. 21. §. 4. ff. de nov. oper. nunc.*
l. 54. §. fin. ff. de V. Obl. Tholosan. in Synt. jur. univ. lib. 21. c. 10.
n. 2. semper enim hi solvendo intelliguntur, quamdiu factum
 & operas præstare possunt. *l. 13. §. fin. ff. de re jud. l. 72. ff. de Verb.*
Obl.

§. 10.

Ut autem Cessio bonorum locum habeat, requiritur (1.) ut
 debita sint liquida. *l. 18. ff. de Cess. bonor. & à Creditoribus solu-*
 tio eorum instantissimè urgeatur. *Brann. de cess. bonor. q. 2.*
Magn. Dn. Struv. Ex 44. th. 27. Hoc enim beneficium cessionis
 est subsidiarium & miserabile, nec concedi debet nisi propter
 necessitatem, unde spontè cedens non debet admitti, cessat enim
 ratio carceris evitandi. *Schneidvv. ad §. fin. J. de action. n. 16.*
 (2.) ut bonis cedens debitum agnoscat. *l. pen. ff. de cess. bon. con-*
 fitendo tam in judicio quam extra judicium debitum & interpo-
 nendo cautionem, quod, si pervenerit ad meliorem fortunam,
 velit

velit superfluum solvere. *c. 3. x. de solut. Wes. ad ff. q. bon. ced. poss. n. 5.* ibique Dn. Hahn. Hering. *in tract. de fidejuss. c. 5. n. 85.* Dn. Brunnem. *ad l. 1. C. qui bon. ced. poss. (3)* ut Creditores omnes convocentur. Carol. de Grass. *tr. de exc. c. 17. n. 50.* Dn. Hahn. *ad Wes. cit. loc. (4)* ut omnia bona à cedente indicentur, mediante inventario omnium bonorum & traditione liberationum. Strauch. *de decolor. P. 7. n. 14.* vel etiam jurata specificatione. Magn. Dn. Struv. *Ex 44. tb. 27.* Alii plura requisita circa cessionem intervenire asserunt, quos sequitur Dn. Mæv. *ad jus Lubec. lib. 1. tit. 3. art. 1. n. 19. & seq.* Videri ea possunt apud Dn. Hahn. *ad Wes. cit. tit. & num.*

S. II.

Bonis ita indicatis debitor Creditoribus ea omnia tam mobilia quam immobilia, ubicunque demum locorum sita & re-
perta fuerint, cedit. Gl. *in l. 1. C. qui bon. ced. poss.* ut ne quidem unus denarius ipsi relinquatur, sed excutiatur usque ad peram & saccum, prout aliàs Dd. loquuntur, exceptis tantummodo vestibus quotidianis ne sit carne nudus, cum tales vestes non solum condemnatis ad mortem relinquuntur. *l. 6. ff. de bon. damn.* Sed nec in obligationem venisse censeantur. *l. 6. de pignor.* Covarruv. *lib. 2. var. Resolut. c. 2. n. 5.* Anton. Monach. *in tr. de execut. in vest. c. 2. n. 19.* Magn. Dn. Struv. *Ex 44. tb. 23.* Magn. Dn. Strauch. *Differz. 28. apb. 14.* Per vestem autem quidam non tantum id intelligunt, quo corpus tegitur, sed & lectum cum suis ornamentis & ex rebus mobilibus unam minoris pretii, quod à Carolo V. Imperat. miserationis gratiâ concessum refert post Peck. *de jur. sistend. cap. 41. n. 19.* Perez. *in G. b. t. n. 15.* Dn. Hahn. *in Observac ad Wesenb. de Cess. bonor. n. 4.*

S. 12.

Rectè tamen a Dn. Mæv. *in theat. concurs. credit. c. 7. tb. 35.* hæc sententia improbatur, ut juri communi contraria. Per vestem itaque nihil aliud intelligitur quam familiaris, sine qua nemo vivere potest, *l. 6. & fin. ff. de aliment. legat.* non pretiosior, quæ cum aliis rebus Creditoribus conceditur. Gothofr. *ad l. 6. ff. de pignorib. & hypoth.* Omnia itaque bona Creditoribus cedenda sunt, quæ sc. sunt alicujus propria & in obligationem deduci
pos-

possunt, qualia non sunt bona feudalia & emphyteutica, quamvis illorum commoditas in fructibus consistens vi debiti in satisfactionem cedi possit, pro tempore vitæ debitoris. *arg. l. 8. in ff. de per. & comm. rei vend. Francisc. Curt. Tr. feud. p. 4. n. 95. Dn. Hahn. ad Wesenb. de cess. bonor. d. n. 4. Magn. Dn. Strauch. Diff. 28. tb. 14.* item bona fideicommissio obnoxia, & debitori cum prohibitione alienationis in testamento relicta *arg. l. 3. ff. de re jud. quia sunt quasi aliena, & post mortem debitoris ad alios transeunt, unde Creditores iis uti nequeunt, nisi ad vitam debitoris. l. 48. §. 1. de jur. fisc. l. 9. §. 1. locat. l. 12. §. 2. de Usufruct. & l. 69. §. 1. de leg. 2.* Idem quoque obtinet in aliis bonis, quorum alienatio & oppignoratio, quæ species alienationis *l. ult. C. de reb. alien. non alien.* est prohibita. Dn. Hahn. ad Wesenb. *cit. loc. Magn. Dn. Struv. Ex 44. tb. 28.*

§. 13.

Utrum autem cessio bonorum infamiam irroget, excusatione digna videtur quæstio? Negativam cum Bachov. *ad Treutl. vol. 2. Disp. 24. tb. 4. lit. H. & Magn. Dn. Struv. Ex. 7. tb. 19. tue-* mur, sc. quod Cessionarius, qui absque sua culpa fortunæ vitio, puta incendio, rapinâ, naufragio, furto, ruinâ & simili casu ad inopiam & calamitatem fuit redactus, ingenuè profitendo se non esse solvendo & debitum agnoscendo, planè non labore infamiâ. *l. 11. C. ex quibus. caus. inf. irrog. Wesenb. Parat. ff. de cess. bonor. in fin.* talis siquidem debitor commiseratione potius dignus est. *l. 11. C. ex quib. caus. infam. irrog.* quoniam ejusmodi fortunæ telis vexatos puniri & iniquum & injustum est, *arg. l. Divus Marcus. 14. ff. de Offic. Presid.* Et quamvis publicè bona distracta fuerint, tamen ista bonorum venditio non fit cedentis nomine, sed creditorum, & non invito, sed volente cedente. *Zœf. ad ff. de Cess. bon. n. 19. Matth. Stephan. ad Nov. 135.* Facit præterea huc, quod beneficium perniciosius esse non debeat ipsa causa à qua liberat, videl. carcerum detentione ob debitum, quæ non infamat. *l. 1. & 14. C. ex quib. caus. infam. nequè afflictio afflicto addenda, sed ei potius succurrendum est. l. 6. §. fin. ff. de Offic. Pres. l. 8. ff. Mand. Anton. Fab. in Cod. lib 3. tit. 2. def. 2. n. 3.*

§. 14.

§. 14.

Quia tamen non tantum fidem fallere turpe est, verum etiam ignominiosum, bona alicujus propter æs alienum divendi. *l. 23. ff. quæ in fraud. Cred.* Hinc nemo inficias ibit, notam quandam & levem maculam cedentem incurrere. *Nov. 135. Dn. Hahn. ad Wesenbec. de cess. Bonor. n. 6. Perez. ad Cod. eod. tit. n. 27. Bachov. ad Treutl. d. l. præsertim si modernos mores consideremus, secundum quos pluribus locis contumeliosi ritus circa hanc cessionem sunt recepti. Quapropter in Francia præsentem in judicio, apertò capite & abjectâ Zonâ cedere coguntur. Forner 2. select. 17. Plurima ejusmodi statuta vid. apud Hillig. ad Donell. l. 27. C. 9. lit. HH. & quod tales leges municipales ob abusum decoctorum non temerè latæ sint, censet quoque Alc. Par. 47. Quoniam itaque ex dictis patet, non citra ignominiam fieri cessionem. Dn. Struv. Ex. 44. tb. 30. Hinc etiam Justiniano visum fuit, absquè sua culpa fortunæ vitio, utputà belli incendiique calamitate ad incitas reductis melius prospicere per *Nov. 135. c. 1.* quod sc. non cogantur bonis cedere, dummodò jurent se non esse solvendo.*

§. 15.

De hac Novella, quomodo interpretanda sit, contentionis ferram trahunt Interpretes. Quidam enim iis tantummodò per eam succurri debitoribus ajunt, qui omnes suas facultates fortunæ vitio amiserunt, non verò illis, qui majori bonorum parte deperditâ, hortos, agros, prata aliave adhuc possident bona immobilia, quam restrictionem ex verbis Imperat. trahere videntur: *ut is qui in universum ex accidenti &c.* atque putant, quod his verbis eos duntaxat debitores voluerit notatos Imperator, qui in universum res suas amiserunt. Vulgò enim in universum dici quasi omne ad unum versum, hoc est sine aliqua exceptione, *Carpz. in Asyl. Debit. c. 4. pos. 69. n. 206. Interpretationem tamen illam rejicit Manz. in parrocin. debit. decad. 2. q. 11. n. 39.* propterea, quod rerum suarum amissio, ut dicitur in *d. Nov.* seu abdicatio hæc sit species cessionis, quæ cadere nequit in depauperatos nihil in bonis habentes, quomodo enim qui bona non habet, ea dimittere poterit? cum privatio præsupponat

D

ponat

ponat habitum, arg. l. Titio. 96. ff. de condit. & demonstr. Verum enim verò quicquid sit, nos potius illam controversiam hac vice præterimus, cum aliàs dicta Nov. usu non recepta censeatur, teste Petr. Gudel. lib. 4. de jur. noviss. c. 16. Perez. ad Cod. de Cess. bon. n. 8. Bach. ad Wesenb. eod. Tit. de cess. bon. n. 6. Magn. Dn. Struv. Ex. 44. tb. 30.

§. 16.

Demùm hic notandum, quod Jus Saxonicum non agnoscat flebile & miserabile illud beneficium cessionis bonorum, sed penitus excludat, ita ut debitor non solvendo existens, non obstante quacunque cessione, ad manus creditoris condemnatur, cui licet deinceps debitorem vel in compedibus, vel ad operarum aut servitiorum exhibitionem detinere. Coler de process. execut. p. 1. c. 3. num. 148. & seq. Land. Rechte lib. 3. art. 30. Reichbild. art. 27. circ. fin. Cujus constitutionis hæc fortè ratio esse videtur, quod debitor circa exhibitionem operarum vel servitiorum semper existimetur sufficiens, ideoque non liberetur ab iis per bonorum cessionem. vid. Col. de process. execut. cit. loc. Sed hæc addictio ad manus creditoris, licet adhuc Jure communi Saxon. obtineat. Dn. Struv. Ex. 44. tb. 30. prout etiam in inclyta Facultate Jenensi ad consultationem Præfeti J. in causa G. E. contra I. M. Mens. Nov. anno 1657. responsum fuit, in verbis: Daß Beklagter / vermöge gemeiner Sächsisch Rechte / die Schuld abzuverdienen / oder in Banden und Gefängniß abzusitzen / denen Klägern nicht unbilllich an die Hand gegeben wird. B. R. W. nihilominus tamen Jure Electorali Saxonico est abrogata & pœna carceris introducta, ut apparet ex Nov. Aug. Elect. Sax. p. 2. Const. 22. in verbis. So soll Er auf Begehren und Ansuchen eines oder mehr der Gläubiger in den Schuldthurm / so wir in unsern Landen absonderlich darzu verordnen wollen / geleet und also lang darinnen verwahrlich enthalten werden / biß daß er die Gläubiger befriedige / oder sich sonst mit ihren guten Wissen und Willen vortrage und abfinde. Und es soll ihn darvon keine Abtretung seiner Güter und cession bonorum, so er ohne Bewilligung seiner Gläubiger thete oder fürnehme / noch ichts anders entledigen / oder zu befrehen haben &c. & in verb. So.

So wollen wir auch deswegen die Verschung und disposition der Sächsischen Rechte/ nemlich das der Schuldner dem Gläubiger an die Hand oder Halfter gegeben werden soll/ gänzlich abgethan/ abrogirt und aufgehoben haben etc. Notandum verò est, poenam carceris in illis tantummodò locum habere, qui dolo malo desierunt solvendo esse, non verò qui fortunæ novercantis vitio eò redacti sunt. Hos enim beneficio cessionis à tali poena se liberare posse, nullum est dubium, ut ulterius apparet ex §. *fin. allat. Constitut.* Atquè hæc paulò latius de cessione bonorum monuisse sufficiat.

§. 17.

Ut itaque ad nostrum Beneficium Competentiæ revertamur, sciendum est, quòd ulterius ob commiserationem, competat filio emancipato, item exheredato, quive paternam hereditatem abstinuit, si conveniatur propter contractum inicum, dum esset adhuc in patria potestate. *l. 2. ff. quod cum eo & c. l. 44. de cession. bonor.* Cum enim ex contractu filii familias omne emolumentum patri censeatur accedere, ideò Prætor in filium, qui solutus est patriam potestate & patris hæres non effectus, vel tantum in modica parte institutus, causam cognitam duntaxat in id, quod facere potest, dat actionem. *d. l. 2. l. 3. l. 4. prin. l. 5. ff. quod cum eo, qui in alien. pot.* Oldendorp. *de Act. Class. 4. act. 7.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 20. tb. 40.* Schnob. *Disp. ad Pand. 9. tb. 18.* quia subsidium vitæ amplius à patre nullum habet & peculium amisit. *l. ult. Quand. act. d. pec. ann.* Accursius quidem contrarium melius fore credit, ut filiusfam. in potestate retentus beneficio competentiam fruatur, liberatus autem in solidum teneatur. Sed ratio differentiam est, ut tradit Dn. D. Beier/ *Præceptor meus in hac alma Salana bonomundus, in Notis suis ad Schnob. Disp. 9. tb. 18.* quod Leges nolint, nimis gravari eum qui cum arbitratu Patris contraxit ejusque auxilio liberari obligatione potuit, in potestate scilicet retentus, jam sui juris factus sub primordiis statim instituendæ rei familiaris omnibus exuatur subsidiis, ut posthæc nec publicæ rei, nec familiæ propriæ commodè satis prospicere queat. Idem quoque in eo locum habere, qui coactus se immiscuit ut

restituat hæreditatem, putat Hill. ad Donell. lib. 27. c. 9. lit. q.
per tex. in l. 5. §. ult. quod cum eo & c.

§. 18.

Deniquè non minus rectè ex commiseratione benignitas
hujus beneficii competentia ad omnes debitores calamitosos,
belli, incendii, rapinae vel naufragii calamitate aliòve infortu-
niò depauperatos & bonis exutos, extenditur ab Interpretibus.
Vid. Johann. Faber. Jason & alii Dd. ad §. ult. 1. de action. Dn.
Tab. de Presid. Debit. in pr. pæfat. Bened. Strach. de Decoet. p. 4.
n. 4. Manz. in Patrocin. Deb. decad. 3. quest. 2. B. Dn. Carpozov.
in Asyl. Debit. c. 4. pos 76. n. 356. & seq. quod etiam non absque
fundamentis urgentissimis statuiffe videntur, si perpendatur il-
lud, quod est ab Imperatore Justinian. sancitum in §. ult. Inst. de
Act. dum inquit: *Ex integro in id, quod facere potest debitor,
creditores experiuntur. Inhumanum enim erat, spoliatum
fortunis suis insolidum damnari.* Nec obst. quod textus agat
de debitore qui bonis cessit, cui hac exceptione succurrendum
est. Largimur enim hac ambabus manibus, at non propterea alii,
quos non culpa sed calamitas ad parilem redegit fortem, erunt
exclusi, quippe unius inclusio non est statim alterius exclusio, &
si perpendimus generalitatem rationis, illos comprehensos
fateri necessum habemus. Nam quid inhumanius esset, quam
bellò casuve fatali aliò spoliatos in solidum damnari? Hinc
nemo inficias ibit, ipsa naturali æquitate suadente, textum il-
lum hanc extensionem pati, ne aliàs quod debitoribus aliis in-
dultum, calamitate inopinata afflicti contra æquitatem natu-
ralem denegetur; Quapropter etiam eo firmiori præsidium
nostrum stat talò, quo fortius est argumentum à ratione legis,
quàm ex nudis & ambiguis ipsius verbis desumptum. *l. scire. 17. ff.
de LL. l. illud questum. 32. in pr. ff. ad Leg. Aquil.* quoniam, ut
inquit Wesenbecius p. 1. Consil. 50. n. 20. per rationis identita-
tem procedere, non est legem extendere sed enucleare.

§. 19.

Non ergò absurdum est, omnes fatali calamitate depau-
peratos privilegiatis debitoribus associare, accedente in pri-
mis Legum moderatrice, æquitate sc., quâ Jacob. Cujac. lib. 9.
quest:

quest. Papin. ad l. 4. § 3. ff. quod cum eo qui in alien potest. commo-
tus fuit, invitus quasi in nostram sententiam descendere, cum
inquit; Parcere nos novo patrifamilias æquum est, ut novo
nupto interdum in oneribus civilibus parcimus; quod sic ex-
plicat Tabor. de Præsid. Debit. in prin. præfat. Si propterea indul-
getur debitori, ne novus paterfamilias redigatur ad inopiam, sed
ut is, qui nondum idoneas sibi acquisivit facultates, refocilletur: Cur
non etiam caveamus hominibus per belli calamitates ita exhaustis,
ut de novo planè rem auspiciari cogantur. Et si præjudiciis asser-
tum hoc confirmare opus foret, multa sanè in promptu essent,
illud nobis hac vice sufficiat, quòd scil. Summum Dresdense
Appellationum Tribunal, etsi antehac Nobilibus privilegio
competentiæ nequaquam succurrendum judicaverit, nunc ta-
men, calamitate belli depauperatos exceptione ne exigatur
ultra, quàm facere possint, haud juvari iniquissimum duxerit,
in causa W. à S. Creditorum contra die S. Lebens Erben /
hisce formalibus pronuncians: Daß der Lebens Erben einge-
wande Appellation in den Formalien beständig/ und zugebühren-
der Erörterung an uns erwachsen. Der Materialen halber er-
scheiner aus den acten und der Parteyen einbringen allenthalben
so viel / daß zwar die S. Lebens Erben daß gesuchte beneficium
competentiæ Zeit ihres Lebens aus den verholffenen Gütern zu
fordern nicht befugt. Jedoch wird ihnen bey diesen schweren Zei-
ten zu Nothreifflicher alimentation auff unserer zu diesem concur-
su geordneten Commissarien Unterhandlung und Ermässigung/
ein gewisses billich außgesetzt; Inmassen wir das Urthel voriger
instanz dahin erklären / und diese Sache an die Richter derselben
remittiren und weisen. B. N. W.

§. 20.

Hucusquè tractavimus, quomodo ob personam rei, cum
qua agitur, competat, id est, quomodo personis generaliter ex
quocunque contractu tribuatur nostrum beneficium. Progre-
diamur nunc & perspiciamus, quomodo ob causam tribuatur,
nempe Donatori ex causa donationis convento. l. 12. ff. de donat.
§. 38. Inst. de act. ibique Harprecht. Schneidevv. Vinn. atque
Lüdvv. Hillig. ad Donell. lib. 27. c. 9. lit. 1. B. Dn. Carpzov. p. 2.

D 3

Constit.

Constit. 32. def. 15. n. 5. Perez. ad Cod. tit. de execut. rei jud. num. 27.
Magn. D. Richter / p. 1. Dec. 23. Magn. Dn. Struv. Ez. 44. tb. 18.
Magn. Dn. Strauch. Diss. 28. apb. 11. Nam nulla lex, inquit De-
 mosthenes in Orat. de Corona, tantæ injustitiæ & inhumanitatis
 est, ut eum, qui de suo non nihil donavit & rem per humanam
 liberalemque fecit, gratiâ privet. Meritò itaque donatori suc-
 currere debemus, ne aliàs liberalitate suâ inops fiat. *l. 49. ff. de*
re jud. adeoque poenam liberalitatis patiat. l. 62. ff. de Edil.
Edict. contra regulam Juris præcipientem, quod nemini libera-
litas sua damnosa esse debeat. Competit autem hoc privile-
gium Donatori tantum in donatione simplici & propriè dictâ,
arg. l. 1. ff. de donat. secus est in donatione ob causam, quæ non
tam liberalitas, quam permutatio vel remuneratio quædam,
esse intelligitur. l. 25. §. 11. ff. de hered. petit. l. 29. §. 1. & ult. ff. de
donat. Schneidvv. atque B. Ludvv. ad §. 38. Inst. de Act. Deinde
non aliter Donator hoc beneficio gaudet, quam si ab eo conve-
niatur, cui donavit. Nam si ab alio debitum persequente con-
veniatur, veluti à Creditore, cui Donatarius Donatorem dele-
gaverat, in solidum condemnabitur. l. 41. pr. ff. de re jud. l. pen. ff.
de Novat. B. Ludvv. cit. loc.

§. 21.

Quæritur autem sub fine hujus Classis, an ad personas, qui-
 bus beneficium Competentiæ tribuitur, etiam referendi sint
 Dominus & Vasallus, ut & hi illò gaudeant? Quod affirmat post
 Duaren. *ad l. 16. ff. de re jud. B. Ludvv. in Syn. Feud. c. ult. in fin.*
 Add. Magn. Dn. Strauch. *cit. Diss. 28. apb. 11.* Sed contrarium
 quoad utrumque defendant Schneidvv. *ad §. 38. Inst. de Nupt.*
 Manz. *in Patrocin. Debit. Dec. 3. quest. 1. n. 37. & seqq.* Confer. Dn.
 Nicol. *in Proc. Jud. p. 3. c. 5. n. 11.* Dubii demum expers non est
 quæstio: Nam ad jus competentis etiam is confugere queat,
 qui solvere juravit? quod licet propter vim & efficaciam juris-
 jurandi non concedant Brun. *de Cess. Bonor. Quest. 24. & alii.* Vix
 tamen acquiescent in Juramento antea præstito Debitores, po-
 stea calamitate fatali ad paupertatem redacti, clausulâ rebus
 sic stantibus, ceu scuto, tela juramenti excipientes. Nec enim ad
 casum flebilem & insolitum id extendi debet, de quo Debitores
 haud

haud cogitarunt. c. 25. x. de iurejur. c. 2. x. de Renunt. Manz.
in Patroc. Debit. Dec. 3. q. 7. num. 117. B. Dn. Carpzov. in Asyl.
Debit. c. 4. pos. 77. num. 389.

CLASSIS III.

Continet effectus beneficii com- petentiae.

§. I.

CONsideratis personis, quibus nostrum beneficium Compe-
tentiae datur, progredimur ad ejus effectum. Non modò
igitur beneficium hoc in eo consistit, ut relinquatur debitori-
bus ne mendicent, sed ex Pompon. Jcti mente aliquid sufficien-
tius ipsis relinquendum est. l. 30. ff. de re judic. nempe ut remaneat
illis competens victus, quin & tantum, ne egeant, sed necessaria
suppetant sustentationis remedia, quibus adjuti se ipsos re-
colligere & novas facultates acquirere possint. Hartman.
Hartmann. lib 2. tit. 18. Obs 2. n. 3. Joh. Schneidvv. ad §. 36. n. 5.
I. de action. Brunn. de Cess. honor. q. 24. cumque verbo victus con-
tineantur, quæ esui & potui quæquæ ad vivendum homini sunt
necessaria. l. 34. de V. S. satis inde liquet, quod utiquè debitori-
bus calamitosis sint relinquenda vestimenta, lecti, stramenta &
habitatio, sine quibus nec vivere, nec alere nos possumus. l. 44.
ff. de V. S. l. 6. de alim. & cibis. legat. Quia verò non omnes De-
bitores ejusdem indifferenter sunt qualitatis, nec similes & æ-
quales semper occurrunt circumstantiæ, jus competentiae ita
temperandum, ut cujuscunque debitoris conditionis tam
quoad statum & ætatem, quam quoad facultates conveniat.
Inprimis computatio alimentorum fieri debet secundum De-
bitoris qualitatem & honestatem. B. Dn. Carpzov. in Asyl. debit.
c. 4. pos. 75. n. 329.

§. 2.

Ut autem Ordine progrediamur, in definiendo victu &
alimentis tria erunt consideranda. (1.) facultas & quantitas patri-
monii debitoris, an amplum, an verò angustum sit respectu æris
alieni, in quo tenetur creditori; Illo casu in solidum fit executio
B. Dn.

B. Dn. Carpzov. p. 1. Const. 32. def. 16. n. 11. non obstante, quod ea ratione deinceps cum minori splendore vitam suam transigat, quàm ut hactenus fecit, salvâ adhuc omnium facultatum, substantiâ. Dn. Carpz. in *Asyl. Deb. d. p. 75*. Hoc verò, si ex eo, quod post solidi satisfactionem superest, debitor vitæ necessaria salva non habeat, pro modo facultatum fieri debet deductio, arg. l. 13. §. 12. de *admin. tut. l. 69. §. 4. de 7. D.* Specialiter hic circa Donatorem observandum, quod in id tantum quod facere potest condemnatur, deducto ære alieno (secus est in aliis Debitoribus. l. 19. §. 1. de *re jud.*) hoc est æs alienum, quod debet aliis creditoribus, prius deducit & deinde ipsius etiam habetur ratio, ne egeat & alimentis careat. Ex gr. Habet quis mille in bonis, præter id quod ipsi ad victum sufficit, sed ea mille solida debet. Si jam donator est, nulla ex parte condemnabitur ei, à quo ex donationis causa convenitur. Deducit enim primum æs alienum, deinde etiam quod necesse est ad victum, quibus deductis nihil amplius remanet in bonis; Alius debitor verò si conveniatur & ea quantitas actori sufficiat, licet eandem aliis debeat, tamen in solidum condemnabitur, quia his non deductis superest ei quod ad victum sufficit. Differentiæ ratio est quod pinguius donatori succurrere debeamus, quàm ei qui verum debitum solvere compellitur. l. 48. in *fin. ff. de re jud.* ne liberalitate suâ inops fiat l. *seq. eod.* Injustitiam quoque saperet, si causa lucrativa potior esset onerosâ, & sola donatarii captiosa præventio excluderet eos, qui de damno vitando sunt solliciti. Vultej. ad §. 36. I. de *act. n. 9*. Et hoc esse receptum in Batavia, testatur Vinn. ad §. 38. *Inst. de act.* quamvis in Gallia non observetur. Bugn. de *LL. abrog. lib. 1. satyr. 12.*

§. 3.

In definiendis alimentis & victu consideranda venit (2.) *Conditio, qualitas & honestas debitoris*, nobilis sit an ignobilis & plebejæ conditionis, cum Nobilis aliusve in dignitate positus lautioribus & deliciaribus esculentis ac poculentis vesci consueverit, quam Rusticus, cui pro victu quotidiano sufficit panis & cepe cum caseo, secundum Wesenb. *part. 1. Consil. 50. num. 20. & 21.* Sic etiam Nobilis ac in dignitate aliqua constitutus

6
7
tus honestius est exhibendus, quoad vestimenta aliaque ad sustentationem pariter & ornatum honestum necessaria, ita tamen ut non ad fastum & luxum præteritorum annorum, consuetudinem pristinam, aut quomodo aliàs debitores hæcenus vixerint sequè ornaverint, sed quomodo decenter in convictu & vestitu sese gerere debuissent, respectus habeatur. Coler de Process. Execut. p. 2. c. 3. n. 122. & Manz. in patroc. debit. decad. 3. quest. 3. & 4. ubi insimul notat, in deductione ne egeat, Nobili & Doctori inter cætera relinquendum esse torquem aureum. Si verò Princeps vel Magistratus conveniatur, tunc in deductione, ne egeant, tantum illis ex redditibus ordinariis aut extraordinariis, si ordinarii redditus deficient, relinqui debet, quantum necessarium est tum ad honorabilem illorum victum, vestitum & comitatum statui & dignitati convenientem, tum etiam ad stipendia illorum quorum operâ indigent, puta Consiliar. Secretar. Scribar. &c. uti tradit Manz. d. decad. 3. n. 131. & seqq. Wesenb. p. 1. Consil. 50. n. 19. quamvis hodiè, facilitate conveniendi & exequendi quoad hæc personas plerumquè cessante, inanis & otiosa videatur hæc Disceptatio, uti monet Dn. Nicol. in Proc. Jud. p. 3. c. 5. n. 19.

S. 4.

Nequè solùm uti jam dictum Debitoris, sed etiam liberorum & familiæ ejus ratio habenda est. Privilegium enim personis enarratis concessum, intelligitur etiam familiæ indultum, uti docet Dn. Carpz. part. 1. const. 32. defm. 17. n. 4. Add. Magn. Dn. Richter/ p. 1. Decis. 24. num. 10. cum pars corporis affectusque habeantur uxor & liberi, per l. 5. §. non tantum. 12. ff. de agnosc. & alend. liber. & aliàs quæ alimentorum loco marito dantur, etiam uxori competant. l. 2. §. 6. ff. de usu & habit. Ideoque relictâ marito habitatione, non ipse solus, verùm etiam cum uxore & familia suâ ædes inhabitare potest. l. 2. ff. de usu & habit. Carpz. in Asyl. Debit. c. 4. posit. 75. n. 328. Procedit autem hæc assertio tum demum, si debitor nequeat sine familia honestè vivere. Magn. D. Richter/ d. Decis. 24. num. 10. ac præterea ii, qui de familiâ sunt, aliunde puta ex dote, bonis castrensibus vel adventitiis, in quibus Patri ususfructus non ac-

E
qui-

quiritur, vel ex operis suis non habeant, unde vivant. Wesenb.
p. 1. *Consil.* 5. n. 22. Manz. *in patroc. debit. decad. 3. quest. 5.* Dn.
Carpzov. *in Asyl. Debit. c. 4. posit. 75. n. 326.*

§. 5.

Demum (3) circa determinationem beneficii Competentiæ etiam Judex rationem temporis, ætatis atque virium Debitorum habere debet, utrum sc. sint senes, valetudinarii vel juvenes. Nec enim deductio vel retentio alimentorum fit pro unico tantum anno, sed pro totius vitæ tempore. Schneidevv. *ad §. 36. Inst. de Adl. n. 7.* Hinc semper augenda alimenta, secundum quod augetur ætas & conditio alimentarii; Ac in genere computationem intuitu ætatis, juxta formam ab Ulpiano præscriptam *in l. hereditatem 68. ff. ad Leg. Falcid.* instituentiam esse, suadent Dd. quod ita explicat Matth. Coler. *de Process. Executiv. p. 2. c. 3. n. 124.* ut si debitor infra viginti sit annos, computatio facienda ad alios triginta annos, quapropter si Judex arbitratus fuerit, pro alimentatione alicujus rustici sufficienturos ipsi annuatim 10. florenos, tot bona, quorum pretium ascendat ad decies triginta, hoc est, ad trecentos florenos, ab executione deducenda esse.

§. 6.

Probè tamen hic observandum est, quod in deductione alimentorum non proprietas patrimonii, quanti id valet, sed quantum ex fructibus percipiatur, inspicere debet. *l. 6. ff. de cess. bonor.* in quo passu non minus ac in toto hoc moderationis articulo arbitrium judicis, ex circumstantiis loci ac temporis, nec non qualitate personarum informatum, nequaquam exclusum volumus. B. Dn. Carpzov. *in Asyl. Deb. c. 4. pos. 75. num. 338.* add. Coler. *cit. c. 3. n. 125.* Ubi satius esse asserit, si ipse debitor separetur cum certis bonis, quæ ad vitam suam obtineat, fructus inde percipiendo, devoluturus eadem post mortem denuo in Creditorem pro quantitate liquidati debiti. Atque hoc etiam consuetudine horum locorum observari ibi testatur, ita ut privilegiato debitori ex certis bonis constituatur annuatim suum demensum, post cujus mortem ea bona rursus Creditoribus applicantur. Quod tamen eatenus locum habet, si quoad

quoad vitæ necessaria sibi planè prospicere nequeat. Magn. Dn. Strauch. D. 28. apb. 11. Secus verò est, si illi suppetat aliquid, etiam artificium quoddam, unde victum habere possit, quo casu minora sunt constituenda alimenta, quia deducuntur operæ artificii. arg. l. 5. §. 7. de agn. & al. lib. Schneidevv. ad §. 36. J. de action. Hinc cuilibet ea bona, quibus quoad victum quærendum pro artificii qualitate eget, relinquenda sunt, veluti Doctori libri, juxta Bl. in rubr. Cod. qui bon. ced. poss. n. 1. Militi verò arma & equi, quibus pro defensione Reipublic. utitur.

§. 7.

Constituto autem sic congruo pro alimentis, non statim Debitorum à debito excurrente liberantur, sed si hoc præstantissimo præsidio uti velint, ad instantiam Creditorum etiam, cautionem possibili modo præstare tenentur, quod post reditum ad meliorem fortunam solidum & residuum debitum solvere velint, quoniam beneficium competentia non penitus liberat debitores ab executione residui, sed tali onere eos relinquit gravatos. l. un. §. 7. C. de rei uxor. act. l. 63. §. 4. pro soc. l. 47. §. fin. de pecul. l. 8. C. sol. matrimon. Freier. in Tract. de Solut. c. 9. n. 72. Dn. Carpzov. in Asyl. Deb. cit. c. 4. pos. 77. n. 386. Magn. Dn. Struv. Ex. 44. tb. 19. Quapropter hoc privilegium eousque Debitoribus modernis competit, quousque ad pinguiorem fortunam pervenerint, nam adveniente meliori fortunâ & acquisitis amplioribus facultatibus, etiam prædictum beneficium planè cessat, & debitum residuum omnino solvere tenentur, secundum Schneidevv. ad §. 36. Inst. de Act. n. 9. Zanger. de Except. p. 2. c. 15. n. 7. & seqq. Hinc Dd. rectè concludunt, exceptionem hanc competentia non esse peremptoriam, sed dilatoriam saltem, quæ actionem non perimit, sed solummodo differt exactionem & executionem solidi ad tempus, donec debitor pervenerit ad pinguiorem fortunam. Zang. de Except. p. 2. c. 15. n. 5. cum seq. Hunn. in Encyclop. jur. p. 2. tit. 29. c. 3. n. 7. Dn. Max. in Levam. Discuss. Inop. Debitor. c. 4. sect. 7. n. 10. & seqq. ubi n. 12. addit prædictam exceptionem dilatoriam saltem esse actionis atque solutionis, quoad processum tamen pro perpetuâ haberi. Cuinam autem hoc in casu probatio

melioris fortunæ & accessionis facultatum incumbat, debitori
an creditoribus, & quales probationes requirantur, latè & fu-
sius tradit Manz. in patroc. debitor. decad. 4. q. 7. & 8. Dn.
Max. d. tr. c. 8. n. 80. & seqq. qui Creditoribus onus probandi
meliorem fortunam regulariter incumbere, ac leviores etiam
probationes & præsumptiones verisimilitudine nitentes loco
probationum admitti debere, statuunt, simulquè quam plurima
indicia pinguioris fortunæ referunt.

CLASSIS IV.

Continet causas, ob quas cessat jus competentia.

§. 1.

Hucusq; perspeximus, quàm chara ipsis Legum Conditoribus
amicitia fuerit, cujus proprium est non omne id, quod de-
betur, exigere, sed id tantum exposcere, quod à Debitore sal-
vis alimentis præstari potest. Hill. ad Don. l. 27. c. 9. lit. C. nec
non personas & causas perlustravimus, quibus & ob quas leges
ex æquitate per hoc præstantissimum præsidium succurrere vo-
luerunt, cum verò sæpius æquitas denegationem hujus benefi-
cii suadeat, quippe plurimis casibus iniquum est, subvenire cum
aliquo creditorum dispendio debitoribus quamvis calamitosis,
ideo non minus progredimur ad causas, quibus cessat privile-
gium hoc saluberrimum, quæ vel *Generales* vel *Speciales* sunt, ad
quasdam personas tantum pertinentes.

§. 2.

Denegatur ergo (i.) hoc beneficium interdum marito, qui
licet eidem non possit renunciare. l. 14. §. 1. ff. de rei uxor. act. fa-
cto tamen se reddere potest indignum, si vel ob delictum con-
veniatur, veluti rerum amotarum, aut propter adulterium. l. si
rerum 52. ff. de re judic. Monach. in pract. judic. p. 18. c. 4. n. 23.
Hunn. in Encyclop. jur. p. 2. tit. 29. c. 2. n. 16. Vel etiam si dolosè
in fraudem uxoris dilapidaverit sua bona, ne dotem restituere
integram cogatur. l. 18. §. 1. sol. matrim. l. non tantum. 20. ff. de re
judic. Idem obtinet, si maritus alteri quam uxori dotem resti-
tuere

tuere promiserit. Nam ille extraneus, cui facta fuit promissio, potest in solidum convenire maritum, nec ei, cui delegatio facta five ex causa lucrativa seu onerosa, obstabit competentiae exceptio, juxta *l. 41. pr. ff. de re jud.* Et licet hoc Pauli assertum destruere videatur Julian. in *l. 32. ff. sol. matrim.* ubi marito concedit hanc exceptionem contra eum, qui per mulierem delegatus est. Hanc tamen antinomiam per distinctionem componendam esse rectè censet, post Gl. ad *d. l. 37. Brun. de Cess. Bonora q. 20.* Hinc multò magis hoc beneficium competentiae cessabit, si extraneus contra maritum agat, qui dotem pro muliere dedit, eamque sibi reddi stipulatus est. Harprecht. ad *§. 37. Inst. de Act. n. 11.* Porro si uxor actione reali rem dotalem petat, locum huic beneficio non esse, putat Zoësius ad *d. l. 12. n. 10.* quem sequitur Brun. de *Cess. Bon. Q. 20.* æquius tamen est maritum audiendum esse, præsertim si nulla alia bona habeat. Zanger. de *Except. p. 2. c. 15.* Quæritur autem, quid obtineat in marito putativo, cum quo matrimonium, ob cognationem aliudve impedimentum non consistens, fuit contractum, & illi beneficium competat? Respondetur quod non. *l. 42. §. 1. sol. matrim. c. 1. x. de Don. inter vir. & uxor.* atque hanc negativam tuentur Zas. ad *l. 12. ff. sol. matr.* Hillig. ad *Donell. lib. 27. c. 9. lit. F.* Fachin. *lib. 10. Controv. c. 30.*

§. 2.

(2) Denegatur hoc beneficium Socero Mariti, si vel soluto matrimonio conveniatur, ita ut tunc in solidum teneatur, juxta *l. 22. pr. ff. de re jud.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 30. tb. 54.* vel etiam si dolosè egerit & sciens prudensque majorem facultatibus dotem promiserit, ut h. m. generum ad ducendam filiam inducat. *l. pen. ff. de jure dot.* Amittit enim privilegium, qui in privilegium committit. Gothofred. in *not. ad l. 22. ff. de re judic.* Et dolus suus nemini debet patrocinari. *l. 1. princ. ff. de dol. mal. & met. except. c. 15. x. de Rescript.* (3) Hoc beneficium non competit Donatori, si ex alia quam donationis causâ conveniatur, vel etiam conveniatur ex donatione, quæ fit ob causam, quoniam in hoc solidum quod petitur est præstandum. *l. 19. §. 1. & §. fin. ff. de donat.* qualis est donatio remuneratoria, quæ propriè non est donatio,

E 3

sed

sed potius quædam remuneratio & beneficii permutatio, seu compensatio. *l. sed etsi. 25. §. 11. ff. de petit. hered.* Schneidevv. *ad §. 38. Inst. de act. n. 6.* Ludvv. *ibid.* Idem juris est, si rei donatæ possessio ad manus donatoris pervenerit, & Donatarius rei vindicatione ad rem donatam recuperandam contra donatorem agere velit. *l. 41. §. 1. de re jud.* Nam rei vindicatione non convenitur ut donator, sed potius ut possessor, nequè donationis mentio fit in petitione. Hill. *ad Donell. lib. 27. c. 9. litt. nn.* ubi hoc latius tractat. (4) Non datur hoc beneficium Socio, si negaverit se socium esse ejus, à quo convenitur, aut dolum vel latam culpam in societate commiserit, secundum *l. 63. in fin. ff. pro soc. l. 22. §. 1. ff. de re judic.* Zang. *de Except. p. 2. c. 15. num. 54.* Manz. *in Patrocin. Debitor. decad. 3. q. 7. n. 48.* Monach. *in pract. judic. p. 18. c. 4. n. 32.* (5) Non potest frui hoc beneficio filius, si dixerit & mentitus fuerit, se esse Patremfam. *l. 4. §. 1. ff. quod cum eo, qui in alien.* quia negando fundamentum privilegii, reddit se privilegio indignum. Bart. Jas. Castrenf. & alii *ad l. 22. §. 1. C. de repud. Di. Brunnein. ad l. 2. C. quod cum eo, qui in alien.* ubi plures casus, quibus ratione filii hoc beneficium cessat, recenset. Hæc de causis specialibus sufficiant.

§. 3.

Ordinis ratio suadet, ut ^{ubi} obijciantur generales, quæ omnibus fermè personis privilegiatis, nec non aliis debitoribus communes sunt, atquè hoc beneficium non ^{non} excludunt, inter quas (1) occurrit inopia Actoris. Si enim Actor nequè inops sit atque reus, illiquè non suppetat unde se alat, vel etiam ipsemet egestate prematur, tunc non juvabitur reus hoc præsidio, quoniam pauperi contra æquè pauperem non succurritur, secundum Hillig. *in Donell. Enucl. l. 27. c. 9. litt. oo.* Coler. *de Process. Execut. p. 2. c. 3. n. 125.* Hunn. *in Encyclop. part. 2. tit. 39. cap. 2. n. 48.* Ferendum siquidem non est, ut in pari paupertatis causa melior sit conditio Debitoris quàm Creditoris. *l. 12. §. item quor. 6. ff. de minor. vel ut privilegiatus utatur suo jure contra privilegiatum. l. sed & milites. 8. ff. de Excus. Tut. vel Cumt. l. 12. §. & ideo. 1. C. qui pot. in pign.* Joseph. Ludov. *Dec. Perus. 3. n. 18. & 21.* quin potius tali casu æquius erit debitorem indigere, quàm cre-

creditorum carere necessariis. *Zaf. ad l. 12. & seqq. solut. matrim. n. 20. Coler. de Proc. Exec. p. 2. cap. 3. n. 121. Vinn. ad §. 40. l. de action. num. 2.* quia creditor de damno vitando, ne patiatur diminutionem sui patrimonii. *l. 3. ff. de damn. infect.* E contra, verò debitor de captando lucro certat, ut ita durum sit ac crudelitati proximum, in necessitate creditis quem suis privare, quibus alter nutriatur. *arg. l. Praeses. 6. C. de servit. & aqu. contra regulam, quod ordinata charitas incipiat à se ipsa. vid. Coler. d. l. n. 126.* Atque hæc opinio communis est, per ea quæ testantur Dd. Vid. Magn Dn. Strauch. *Diss. 28. aph. 12.* Ab illa tamen recedit Manz. *in Patrocin. Debit. dec. 3. q. 6.* propter generalitatem privilegii nostri, ne aliàs, cum tempore belli Debitores pariter ac Creditores plerumquæ eodem affligantur infortuniò, eandemquæ patiantur bonorum suorum jacturam, privilegium competentia penitus in fumum abeat, & conditio creditoris, qui partes actoris sustinet, favorabilior sit sorte rei Debitoris, contra jus commune, quod reis magis favet quàm actori. *l. 125. ff. de R. J. l. 47. ff. de Obl. & Act.* Quapropter etiam B. Dn. Carp-zov. *in Asyl. Debitor. c. 4. posit. 77. n. 385.* asserit, quod in pari calamitatis causâ id, quod Debitori residuum est, inter ipsum & creditorem sit dividendum atque communibus alimentis applicandum.

§. 4.

Deinde causa generalis impediens hoc beneficium videtur esse Renunciatio, si beneficio huic competentia per pactum expressè & formaliter fuerit renunciatum à debitore. *arg. l. pactum. 46. ff. de pactis l. pen. C. eod. tit.* Remittentibus enim jura sua, ad eadem regressus permittendus non est. *l. 14. §. 9. ff. de Edilit. Edict.* quod ipsum tamen Dd. saltem concedunt in personis, quæ sanguinis & reverentia ratione non sunt conjunctæ, puta socio, donatore, bonis cedente & similibus enumeratis; Ubi autem beneficium competentia conceditur vel ob personæ debitoris divino & humano jure debitam reverentiam, vel ob vinculum & jus sanguinis, vel ex pietate officii, vel etiam si ad jus tertii pertineat renunciatio, tunc illa, juramento licet facta, non valebit, per *l. 14. §. 1. ff. solut. matrimon.* Coler. *de Process. execut.*

p. 2. c. 3. n. 127. & seqq. Hillig. d. l. 27. c. 9. lit. 2. ubi asserit, quod talis renunciatio bonis moribus adversa sit, nempe misericordiae, charitati & affectui humanitatis. Accedit, quod tales personae sibi invicem sint instar parentum & liberorum. l. quia parentis. 17. sol. matrim. Coler de Process. Execut. p. 2. c. 3. n. 127. Jam certum est, quod jus sanguinis, tanquam publicum, pactis privatorum tolli nequeat. §. pen. J. de J. N. G. & c. l. 7. §. 16. l. 14. de pact. Confer. Mæv. in Discuss. levam. inop. deb. c. 9. n. 45. B. Dn. Carpzov. p. 1. Const. 32. def. 19. Dn. Nicol. in Proc. Jud. p. 3. c. 5. n. 23.

§. 5.

(3.) Cessat propter opulentiae supervenientiam. Adveniente enim meliori fortunâ & acquisitis amplioribus facultatibus, talibus sc. quibus Judex moveri potest, etiam beneficium planè cessat & debitum residuum omninò solvere tenentur debitores, Schneidew. ad §. praterea. 31. J. de action. Zang. de Except. p. 2. c. 15. num. 7. & seqq. Hillig. ad Don. l. 27. c. 9. lit. rr. Hunn. in Encyclop. jur. p. 2. tit. 29. cap. 3. num. 67. Manz. in patrocini. debitor. Dec. 1. q. 5. n. 91. & 92. Mæv. in Discuss. levamin. inop. debitor. c. 8. n. 70. & seqq. quoniam causa hujus beneficii est inopia & miseria debitorum: Sublatâ itaque causâ tollitur effectus, & ex quo hæc desinit, integrum est creditoribus, in solidum debitores convenire, si quidem beneficium competentiae non penitus liberat debitores ab executione residui, sed hoc onere eos relinquit gravatos, ut si pervenerint ad pinguiorem fortunam restituere id teneantur, habitâ semper deductionis ratione, ne egeant. vid. Joh. Schneidvv. ad §. sunt praterea. 36. l. de action. n. 9. Hartman. Hartmanni lib. 2. Observ. Tit. 18. num. 8. B. Dn. Carpz. in Asyl. Debit. c. 4. post. 77. n. 387.

§. 6.

Cessat quoque (4.) hoc præsidium ob abusum. Jura enim, quæ illud indulgent, sic permittunt, ut rectè & honestè eò, qui opus habent, utantur: adeoque in tantum abusum damnant, ut ob eum abutentes jure suo privare velint. §. fin. l. de hi, qui sui vel al. jur. Hinc illi non subvenitur neq; est audiendus, qui, cum ex artificio suo se alere possit, ad beneficium deductionis, ne egeat, con-

convolare audeat, ut deinceps sibi vacatio contingat à laboribus & exercitio sui artificii, isto enim casu frueretur bonis alieno labore partis. Jason. in §. item si de dote. 38. Inst. de act. n. 7. efficeretur ex laborioso & industrio artifice socius validorum mendicantium. contra l. 1. C. de valid. mendic. lib. 10. & retraheretur ad otium & segnitiam, quæ ut plurimum causatur vitia & alios illicitos actus Nov. 80. c. 5. §. 1.

§. 7.

Ulterius (5.) hinc levamine gaudere nequeunt debitores, si conveniantur ex delicto dolove suo, per text. expr. in l. 22. §. 1. l. si rerum. §. 2. ff. de re judic. & arg. l. si quis dolo. §. 1. ff. cod. l. 21. §. ult. ff. de act. rer. amotar. veluti si bona sua dolose in fraudem, creditorum alienarunt. Covarr. l. 2. var. resol. c. 1. n. 8. vel dolo aut latâ culpâ, quæ dolo æquiparatur, effecerunt, quo minus solidum facere aut exsolvere possint. Zang. de except. p. 2. c. 15. n. 37. Manz. decad. 3. q. 7. num. 13. & seqq. item si alterum dolose ad contrahendum induxerunt, aut debita dolose contraxerunt, animo ac intentione beneficium hoc opponendi. l. pen. ff. de jur. dot. Manz. dec. 3. q. 7. n. 21. & seqq. jung. Umm. Diss. ad Process. 23. eb. §. n. 27. ubi excipit Parentes & Patronos ejusque liberos, propter l. 5. l. 7. §. 2. & l. 9. ff. de obseq. parent. & patron. praestand. Hillig. ad Donell. lib. 27. c. 9. lit. a a. Cum & aliâs actione famosâ pulsari nequeant. l. 11. §. 1. ff. de dol. Magn. Dn. Struv. Ex. 8. eb. 37. Et hinc etiam expeditum est, quod Decoctores improbi, Falliti, Bancruptores: *Muhtwillige Bancrothierer / Leutbetrieger* / hoc beneficio competentia non juventur. l. fin. ff. quæ in fraud. Creditor. nec etiam reliquis beneficiis, quibus aliâs calamitosi debitoribus succurritur, gaudeant; vid. lat. Heig. p. 1. q. 35. n. 44. & seqq. Manz. in Patrocin. debitor. decad. 2. q. 8. n. 37. Mæv. in discuss. levam. inop. debitor. c. 5. n. 71. & seqq.

§. 8.

(6) Ad hoc beneficium competentia admitti haud debent illi Debitores, quibus aliâs competit, si cavere nolint, pignoribus sc. aut fidejussoribus, quando habere possunt, vel etiam in defectum illorum juratoriâ, aut nudâ promissione. Magn. Dn. Strauch. ad π. D. 28. apb. 2. actoribus de integra solutione

F

fa-

facienda, cum ad meliorem pervenerit fortunam. *per l. unic. §. 7. C. de rei uxor. act. l. 63. §. 4. ff. pro soc.* Hill. ad Donell. *Enucl. l. 27. C. 9. lit. r r.* sic etiam (7.) cessare ajunt exceptionem competentiae, si debitor calamitosus calamitate sc. belli depauperatus, aut aliò fatali casu ad incitas redactus, post infortunium transegerit de novo cum suis creditoribus, vel solutionem particularem vel plenam satisfactionem certo quodam tempore promittendo. *arg. l. 3. C. de bon. autor. jud. possid.* Schneidevv. *ad §. ult. Inst. de Act. n. 3. Manz. in patroc. debit. decad. 3. q. 7. n. 148. & seq. B. Dn. Carpz. in Asyl. debitor. posit. 77. n. 391. & seq.*

§. 9.

Denique tollitur (8) quoque hoc beneficium per mortem Debitoris, mors enim omnia extinguit. *Nov. 22. c. 20. l. 3. C. si reus vel accus. mort.* quapropter privilegium deductionis, quod debitoribus privilegiatis competit, & ad eorum liberos ac familiam, uti superius demonstratum, extenditur, saltem locum habet quoad illorum vitam; Illis verò mortuis jure successionis non transfertur ad hæredes. *Magn. Dn. Richter! p. 1. decis. 24. n. 11.* Ut ita post ultima fata non habeatur defunctorum ratio, quoniam non amplius egent, mortem enim esse optatissimum perfrugium ærumnosæ vitæ, portum miserorum & effugium miseriarum, Artabanus apud Herodotum inquit; Cessante ergo ratione beneficii, quæ est indigentia victus & amictus. *Nov. 135. c. 1. qui cum vitâ finiuntur l. 8. §. 10. ff. de transact. l. 57. §. 1. ff. de usufr. l. 3. l. 14. pr. de alim. leg.* cessat quoque beneficium, præterquam, quod Christianâ sepulturâ & honestâ memoriâ sint condecorandi & persequendi Debitoribus, quæ duo humanitatis officia ipsa æquitas suadet, ne maneant inhumati, quo referri poterit *Ulp. responsum l. 38. ff. de religios. & sumpt. fun. cum inquit: Officium est Praefidis, providere, ne corpora aut ossa mortuorum detineantur, neve quis prohibeatur, quo minus viâ publicâ cadaver transferre aut sepelire possit.*

§. 10.

Quia itaque livor post fata quiescit, æquitas non permittit aliquid acerbi in defunctos evomere, quare mortuorum cadavera debiti nomine detinere aut horum sepulture impedimen-

mentum inferre non licet. *Nov. 115. c. 5. § 1.* Solebant quidem olim Creditores avari & impii ne moribundis quidem debitoribus parcere, nec à Defunctis vim cohibere. Nam ædes lethallyter decumbentium ingrediebantur & signacula bonis sine auctoritate iudicis imponebant, imò defunctos sepeliri prohibebant, usquè dum suum consecuti fuissent aut hæres pignora vel fidejussores dedisset. Sed cum hoc cum impietate & contemptu religionis conjunctum esset, ideo prohibitum *l. 3. §. 4 ff. de sepulchr. violat.* & quidem suâ pœnâ 50. librarum auri. *l. ult. C. de sepulchr. violat.* Quin etiam Justinianus *Nov. 60.* constituit, ut Creditores isti jus crediti amitterent, tertiâ parte bonorum, cessante pœnâ 50. librarum auri, mulctarentur, infamiâ notarentur & hæredibus defuncti tali injuriâ affectis aliud tantundem præstare cogerentur. Quâ de re Covarruv. *lib. 2. Resol. c. 1. n. 10.* Rittershus. *in Novell. p. 13. c. 6. n. 5.* Gail. *de Arrest. c. 11. n. 28.* Dn. Mæv. *de Arrest. c. 8. n. 225. & seq.* Dn. Brunnem. *ad l. fin. C. de sepulchr. violat.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 15. tb. 83.*

§. II.

Consideratæ hætenus sunt personæ Principales, quibus competit vel non competit hoc Beneficium, restat, ut coronidis loco agamus de personis minùs principalibus, quales sunt heredes, fidejussores, & defensores. Quæritur itaque an in heredem, quoniam aliàs succedit in universum jus defuncti, *l. nihil. 24. ff. de verb. signif.* transeat hoc beneficium? Quod negatur propter *l. 24. § 1. l. 25. ff. de re judic.* Accedit quod beneficium hoc sit personale, non causæ sed personæ cohærens, atquè in solius debitoris favorem introductum, quare personam ejus egredi haut debet. B. Dn. Carpz. *in Asyl. Debit. c. 4. pos. 77. n. 394.* Zang. *de except. part. 2. cap. 15. n. 21.* Aliud est, si hæres uti vult beneficio competentia non ex defuncti, sed sua persona, puta si ipse calamitates & misérias sustinuisse, & fortunis suis spoliatus esset. Manz. *cit. dec. 3. q. 10. n. 28.* Excipitur præterea actio dotis, qua si filius, qui simul est mulieris filius, conveniatur, ex æquitate hoc beneficio fruitur. *l. 18 ff. solut. matrim.* Distinguit quidem circa *d. l. 18.* Gothofr. in notis inter heredem suum & extraneum, propterea tamen notatur ab Harpr. *ad §. 37.*

1. de action. in pr. quod itaque in d. l. 18. fruatur hoc beneficio filius, non tam jure hæredis fit, quam jure filiationis. Zang. d. p. 2. c. 15. n. 45. cum seqq. Nam filius in hujus l. 18. facti specie simul est mulieris filius, quapropter etiam, uti jam dictum, ex æquitate eodem beneficio gaudet, Magn. Dn. Struv. Ex. 30. th. 54.

§. 12.

Ex dictis jam porrò fluit, quod nec fidejussori hoc nostrum beneficium tribuatur. l. 24. §. 2. ff. de re jud. idquè ob eandem rationem, quamvis enim per hoc fiat, ut nec debitori hoc beneficium profit, quoniam Fidejussor totum quod præstitit, à Principali repetere potest, tamen hoc nec iniquum aut absurdum est, quoniam ratio, quæ est inter creditorem & debitorem principalem, & propter quam beneficium hoc tribuitur, non est inter creditorem & fidejussorem, nec rursus inter hunc & debitorem principalem; Quid quod debitor dando fidejussorem tacitè exceptioni competentia renunciare videatur, hic enim fidejussionis finis est, ut creditores sibi prospiciant incasum, quo contigerit deficere Principalem, sicquè in omnem eventum ipsis cautum sit. §. ult. l. de replicat. Licèt autem jure novo reus Principalis prius conveniri & excuti debeat, quàm ad fidejussores perveniatur: tamen quod creditor à reo consequi non potuit, rectè exiget à fidejussore: quoniam eodem jure non electione, & litis contestatione, sed demum solutione obligatio perimitur. l. ult. C. de fidejuss. ibiquè Dn. Brunnem. Don. ad l. 24. ff. de re judic.

§. 13.

Alia planè causa est fidejussoris, qui factus est procurator Rei principalis & ejus defensionem suscepit, quoniam non ut fidejussor ex propria conventionem, sed ex obligatione Principalis convenitur. B. Dn. Carpz. in Asyl. debit. c. 4. posit. 77. n. 395. Brun. de cess. q. 25. (Defensoris enim in omnibus rebus eadem causa esse debet, quæ Domini esset, si cum ipso ageretur. l. 14. solut. matrim. l. 63. §. 1. pro soc. l. 51. §. 1. de proc. Non enim Defensor sibi exceptione utitur, sed ei quem defendit, qui sub ejus personâ defenditur, & sub cujus nomine ipse oppugnatur & damnatur Hill. ad Donell. l. 27. C. 9. lit. X. At fidejussor, de quo

ia

in th. anteced. diximus, propriò nomine convenitur ex sua obligatione. l. 12. C. de fidej. quoniam igitur solidum solvere promisit, in id totum damnatur, nisi ipsemet calamitate belli vel casu fatali alio desierit esse solvendo. Eò enim casu non minus illi quam prædictis debitoribus calamitosus ad incitas reductis hoc beneficium competit. Zang. de Except. p. 2. c. 15. n. 21. Meier. in Colleg. Argentor. tit. de re jud. th. 35. n. 15. Hering. de fidejussor. p. 4. c. 27. n. 80. Wilhelm. Anton. de Rescript. Morat. Concl. 66. n. 15.

Et tantum de Beneficio Competentiæ dictum sit, plurimam, fateor, de hoc præstantissimo præsidio inferi potuissent, verum hæc propter temporis penuriam sufficiant, & placeat Benevolo Lectori benignum Varronis Judicium, *non omnes cepisse in magna sylva feras, nemini unquam fraudi fuit.* Sicubi quoque circa has meorum studiorum primitias defecisse videbitur conatus, quod agnosco; condonetur quæso: *defectus enim intervenire humanis rebus humana fors est.*

Tibi vero Æterne Deus, pro Præsidio tuo & omni tempore beneficiis mihi præstitis sit Laus & gloria in Æternum.

Ridentur, vanis curis qui tempora perdunt
Patrumque sumtus pessime pessundare
Gaudent: laudantur contra, qui rebus honestis
Student & otia literis tribuunt bonis.

Hos inter gnavam video Te, suavis Amice!

Grator Tibi! Non frustrà erit Tuus hic labor.

Christoph. Philip. Richter / D. Com. P. C.

Collegii Jurid. Ordin., Decanus, & P. P.

Dum, ceu Jura homini succurrant ære gravato
Proponis, Thémidos debita dona feres.

*Ita, Nobil. Dn. Santen, Amice honorande, de egregiis
tuis in Jure profectibus benè ominatur*

Johannes Christophorus Salschner /

J. U. D. & P. P.

F 3

PRÆ.

PRÆEXIMIO

DN. JOANNI à Santen/
sacræ Themidos cultori strenuo publicam adscen-
denti cathedram EUGE BONUM FACTUM!

adclamat

GUERNERUS ROLFINCIUS,

PHIL. ET MED. D. PRACT. ET CHIM. P.P.

ACADEMIÆ SENIOR.

JUSTITIA utilibus rectum præpo-
nere suadet,
communesque sequi leges, inju-
staque nunquam
largiri sociis. Themidos clarissi-
me sacræ (mina juris
cultor sedule, dum sinuosa volu-
atque animas legum momenta-
que singula nosse
unica cura tibi, magnum & vene-
rabile numen,
justitiæ colis. Hoc stadium decur-
rere perge
obvia sic Clario te cinget adorea
ferto.

Dum

Dum tractas victus poscendi Jura, labori
Competat inde tuo gloria summa, precor!
Hisce Nobil. Dn. Job. von Santen/LL. Cultor. solertissimi,
Fautoris sui certissimi, laudatissimis in Studiis pro-
gressibus omnia fausta, ut summos brevi assequantur
Honores, in signum infucata Amicitia adprecatur
Heinricus Linc/ J. U. D.

Jova Triune juva!

I. Johannes:

Nomina saepe solent esse omina: nomina fausta
Omina fausta parant. utraque fausta placent;
Est geminum nomen tibi, dilectissime Fautor,
Joban. von Santen/ dictus ubique venis.
Ebraum nomen primum ortu, ortuque secundum
Germanum est, omen conjicio inde bonum.
Hilbreich vel Snadreich Germanis dictus, Ebrais
Johannes: plenum gratia utrumque notat.
Gratia te linguae: morum te gratia laudat:
Gratia te sophies, te Themidisque canit:
Inprimis veri decorat te gratia Iovae.
Johannes ideò nomine reque clues.
Gratulor ergò tibi nomen Johannis & omen,
Donaque, quae Jovae Gratia dia dedit.

II. von Santen:

Von Santen nobis Germanis dicitur ille
Vitrea cui certum nomen arena dedit.
Nomen arena dedit non paucis urbibus olim,
Quas inter primas nunc Gravesanda tenet.
A Comite haec nomen bibulaque accepit arena:
Namque olim Comitis Regia & Aula fuit;
Fortè Tui quondam Majores in Gravesanda.
Auspicio Iovae, tecta habuere sua.
Inde suas aliò res traduxere, novumque
Cognomen soboli tunc peperere suae.
Transseat hinc procul haec conjectura: propinquat
Omen namque aliud, quod memorare placet.

Est

Est tenuis Suadæ Romanæ pulvis, arena:

Est & arena, forum: pugnae &, arena, locus.

III. Disputator.

Nunc in Salana Themidis descendere arenam,

Jurisconsulto praeside, rite cupis,

Ac experiri, valeat quid ferre, recuset

Quid ferre ingenium iudiciumque tuum,

Materias intersexcentas perplacet ista:

Quæ jus, quod cuivis competat, omne probat.

Competit haud cuivis: jus omne & Competit omni

Tempore non omnis Curia & omne Forum.

Hæc persona forum sibi seligit illud, & istud

Negligit: huic etenim competit hocce forum,

Nunc in Salana, Iohan von Santen / arena

Propugna hanc factam voce stylôque Thesis;

Praeside Falcknerô, Themidis Nemesisque Patrono,

Laureolam & palmam, non sine honore, feres.

Hos gratò adscribas profectus pectore Iovæ

Doctôrique tuo quem colis & sequeris:

Dicitur Henricus Linck ille, & nuper adeptus

Legitimè summum Jure in utroque gradum.

A nitida ductum nomen von Santen / arena.

Gratulor, atque precor tot bona dona tibi.

Non quot noster habet Sala: sed quot Lippia arenas:

Imò quot Rhenus Danubiusque. Vale

Sic bene ominari & precari non ut volebat & de-

bebat: sed ut valebat & poterat

M. Adrianus Beter Eccl. Jenens. Archidiacon.

1. Schaut des Fleisses erste Frucht/
Sehet ewern Nahmen blühen/
So folge Ruhm auff das bemühen
Wenn der Weißheit Gold man sucht.	3. Die so Euch zur Welt gebracht/
Ist es / so auch nechst dem Leben
Euch durch Ihren trieb gegeben
Das / was einen Edel macht.
2. Zwar es kostet Schweiß und Fleiß/
Man muß hindern Büchern schwitzen/
Will man beyrn Gelehrten sitzen
Vnd erjagen gleichen Preis.	4. Fahret denn / auff sochaner Wahn
Werther / ferner fort zulauffen/
Eilt / entgeht den schlechten Hauffen/
Steigt und schreibt Euch Himmel an.
- Mit diesen sollte Ihren hochwehrtesten Freund Glückwünschend beehren
Dessen bey Ihr. Exc. Hn. Prof. Zeifolds St. nachgel. Fr. Wittb.
Sambel. Tischgesellschaft.

F I N I S.

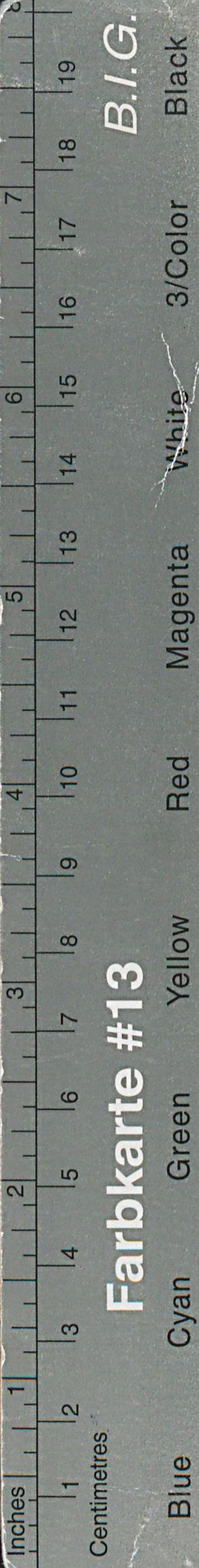
ULB Halle
005 132 487

3

WON 7

B.I.G.

Farbkarte #13

UM ACADEMICUM

DE

EFICIO

PETENTIÆ,

1668, 17

Quod

ADSISTENTE,

su & Auctoritate

um Ordinis in Illustri ad Sa-
am Academia,

PRÆSIDIO

VIRI

ai, Consultissimi atq. Excellentissimi,

NNIS CHRISTO-

rs/ Jcti & Antecessoris

iliarii Saxonici Gravissimi, Curia

natus & Facultatis Juridicæ Asses-

oris meritissimi,

iac Praeceptoris sui omni ob-
antiâ prosequendi,

itorio Jctorum

Junii horis consuetis

Censuræ publicæ subjiciet

NES von Santen/

vo - Velaliensis,

AUTOR.

HERIANIS, ANNO c^ol^oc LXVIII.

32
22

17
3

